16

7455/3-ל

שם תיק: נחל-ים

מזהה פיזי ג-7455/3

מזהה פריט: 000cjxb

כתובת 2-107-11-5-9 תאריך הדפסה 28/08/2018

27

נחל ים

ים - נחל

אל: ישר . בת7

בקשר לשאלה באמריב 4 על יום עיון לך מצב
אם תקבל מהמחלקה להשכלה – איבר בעתים שאינה הכיוון
ומניעה בכבוד 4 מיונים, למען אולם לעתיד לדאוג כתב המשלה.

בברכה

מיכאל בר-

29.7.74

ירושלים, כ׳ תשרי תשל"ה

6 באוקטובר 1974

אל: ה׳ יצחק רבין

ראש הממשלה

הנדון: נחל – ים

בהתאם לשיחתנו הוריתי למנהל חטיבת ההתישבות בסוכנות היהודית להמשיך שם בסיוע לפעולות דייג וזאת כדי למנוע את נטישת המקום עתה.

ה׳ י. אדמוני, מנהל המחלקה להתישבות, הודיעני כי בא לכלל הסכם עם קבוצת הדייגים (12 איש) על הסדרת עבודת הדייג בנחל -ים.

כל אחד מאנשי הקבוצה יתחיב על מסמך (בינם לבין המחלקה להתישבות), שבו ייאמר בין השאר כי הם מודעים לכך שממשלת ישראל לא החליטה על הקמת ישוב קבע במקום. כמו-כן ייאמר במסמך כי הם יפנו את המקום, ללא תנאים, ככל שתהיה החלטה על כך.

הגוף ההתישבותי המטפל בקבוצה זו הוא "האיחוד החקלאי".

ב ב ר כ ה

ישראל גלילי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

האחוד החקלאי
רחוב צ'לנוב 20 66048
תל־אביב, טלפון 823045

בתשובה נא להזכיר
מס' 116/2793
יום 7.8.74

9/8/74
לשכת השר גלילי

לכבוד
ד"ר רענן וייץ
ראש המחלקה להתישבות
הסוכנות היהודית
ירושלים.

רשום - דחוף

א.נ.,

הנדון:- נחל - ים

בעקבות נודע לנו על החלטת המחלקה להתישבות להפסיק הטיפול התתישבותי בנחל-ים.

אנו מוחים על מעולה חד-צדדית זו שנעשתה ללא התיעצות עם התנועה ההתישבותית שקבלת על עצמה הטיפול בישוב הזמני, וזאת בידיעה ובהסכמה של החקלאות והמחלקה להתישבות.

מעולה זו מחבלת בכל מאמצינו למעול בישוב בהתאם למוסכם ובמסגרת המגבלות הידועות.

אנו דורשים הידוש מיידי של מעולות המחלקה במתכונת הקודמת ולהמנע משינויים ללא תאום מוקדם.

זהו המקרה השני תוך זמן קצר שהמחלקה פועלת בנושא הנוגע לתנועתנו ללא שיתוף וללא תאום מוקדם.

לכן, ולאור חומרת המקרה, אנו מחכים לפעולתכם המידדית, אחרת נאלץ להביא שערוריה זו לידיעת הצבור הרחב ולפעול בכל הדרכים הראוות לנו כמתאימות.

בכבוד רב,

ע. פרידלנדר
מזכיר כללי.

העתקים

מר ש. מרס, שר הבטחון
מר א. אוזן, שר החקלאות
מר י. גלילי, שר בלי תיק.

מ/מ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

לשכת השר גלילי

מממם

תא 383 4008115
תלאביב 29/28 7 1445

74 AUG -7 15 31

213

לשר ישראל גלילי
משרד ראש-הממשלה ירושלים

מצטערים על הדחייה החוזרת של פגישתינו בענין נחל-ים.
כתנועה התישבותית שהוסמכה לטפל בנחל-ים מתנגדים לקביעת עובדות בנגוד לסיכומים ללא שיתופינו

ע. פרידלנדר מזכיר האחוד החקלאי

חזרה.

לפרוה

סוף

1) הרעיון נא בלבון אל הביבליוטק
ומאחר הנעלמו ומסור לו על הביבליוטק
בברכה נא לשים.

2) ראה: מיכאל יבינו עדיין מעניין המקרה
אם הם אוצרות לגלות.

3) ומה על הגבול?

4) בלמו לקבל מיכאל בע"ז בנוסף עם
אורנה ואולי המיבלא על הרסקה לקרוא
נא לשים לב להבלטת האקלה

נתקבל.

יג' בכסלו תשל"ה
27 בנובמבר 1974

מר א. מועלם

המחלקה להתישבות

נחל - יס

דחוף

3/12/74
לשבת השר גלילי

יוסקה רגב מודיעני כי באסיפה של החברים המצויים במקום, שהתקיימה אתמול, הוחלט על נטישה, זאת לאור העובדה שהיטה הסגר עמה לחודשיים, להקופה השמ"ב בדייב.

כדי "שלא להשלות אותנו" אין החברים מוכנים להתחייב לחזור למקום בתום מקופת "הסגירה".

לאור ההודעה האמורה, נראה לנו שיש לעשות בדחיפות את כל הסדורים הדרושים לרשום הציוד, חוצאתו מהמקום, מכירתו או העברתו לישובים אחרים.

כמו כן ניתן עתה לסכם חוזה עם צה"ל בקשר לשמוש בחלק ממבני המחנה על ידו.

בהסגרת חוזה כזה צריך להשאיר לנו את האופציות להעביר מהמקום כל מבנה שיהיה לנו צורך בו במקום אחר. (אני מניח שנדרוק לכל המבנים, שניתן מבחינה הנדסית להעבירם, בישובים הזמניים החדשים העומדים לקום בקרוב) להחזיר לעצמנו השמוש במחנה במועד מאוחר יותר.

מכל מקום, יש להבטיח שלמות המבנים והציוד עד לרשומם והעברתם בצורה מסודרת.

חשוב להבטיח שלא יגרמו נזקים כספיים נוספים בתהליך העזיבה.

ב ב ר כ ה,

יחיאל אדמוני

העתקים
מר י. איבס
מר ד. נחמיאס
השר י. גלילי

1180

[illegible]

[illegible]

[illegible]

לשכה

המחלקה להתישבות

הסוכנות היהודית לא״י

LAND SETTLEMENT DEPT.

THE JEWISH AGENCY

לשכת השר: צלרי

ב ב ר כ ה

With the Compliments

אבלמה.

ת ל־א ב י ב, ת. ד. 7053

P. O. Box 7053, TEL-AVIV

לענין הדגים

13/10/74
לישכת השר גלילי

סיכום פגישה בענין נחל-ים ב-2.10.74

משתתפים : י. אדמוני, י. אייגס, ד. נחמיאס, ש. וולף, ע. גורן, י. רגב

סוכם לאפשר לקבוצה של 12 דייגים לפי הרשימה המצורפת, לרדת לאלתר לנחל-ים במידה ותקבל עליה התנאים כדלהלן :

א. הקבוצה תרשם כאגודה .

ב. כל אחד מחברי האגודה יחתום על מסמך בו הוא יאשר שהוא מודע לכך שאין החלטה על הקמת ישוב קבע במקום. המחנה איננו ישוב קבע וכל שהגורמים המוסמכים יחליטו, יהיה עליו לפנות את המקום ללא תנאים .

ג. בציגי האגודה יחתמו על הרכוש שיימסר להם בהתאם לנוהל, לפי דרישת אגף החוזים .

ד. על כל אחד מחברי הקבוצה להביא אישור רפואי מתאים .

ה. הקבוצה תחזיק המקום כנאות, תשמור על שלמות המבנים ותקינות הציוד במקום. חטיבת ההתישבות שומרת לעצמה הזכות להפסקת החוזה במידה והרכוש לא יוחזק וישמר כראוי .

ו. האגודה תקיים הנהלת חשבונות מסודרת .

ז. ידוע לקבוצה כי בדעת החטיבה לפנות אדם שישמש כמדריך במקום .

ח. הקבוצה מודעת לעובדה כי בדעת החטיבה לגרום לקליטת אנשים נוספים במקום עד 20 במספר. הקלטיה הנוספת תעשה בתאום ובשיתוף בין החטיבה לאגודה .

ט. הקבוצה מודעת כי לא תהיבה השקעות גדולות מצד החטיבה במקום אלא בשיפוץ הכלים הקיימים עד לסך של כ-50;000 ל"י .

י. לא יועסקו ע"י האגודה ערבים אלא אך ורק באישור החטיבה .

יא. האגודה וחבריה לא יעסקו בסחר דגים .

יב. תבדק אפשרות של שימוש במתקני הקרור וכו' המצויים בנחל-ים למטרת מיון ומשלוח דגים שדגים הדייגים הערבים בימה, זאת בשימוש עם הממשל.

יג. תוך שבועיים יסוכם לגבי מבנים פנויים שימסרו לצבא, וכן אפשרות הוצאת ציוד עודף מהמקום .

יד. כל סכום נוסף יעשה בשיתוף החטיבה והאגודה .

טו. בתום חדשיים לשהות הקבוצה בנחל-ים, יסוכם לגבי שפוץ מערכת [redacted] הביוב במקום .

נשמר

[illegible]

13/10/74
לשכת השר גלילי

השר גלילי

סכום פגישה בענין נחל-ים ב- 2.10.74

משתתפים: י. אדמוני, י. אייגס, ד. נחמיאס, ש. וולף, ע. גורן, י. רגב.

סוכם לאשר לקבוצה של 12 דייגים לפי הרשימה המצורפת, לרדת לאלתר לנחל-ים בעידה ותקלה עלית התנאים כדלהלן:

א. הקבוצה תרשם כאגודה.

ב. כל אחד מחברי האגודה יחתום על מסמך בו הוא יאשר שהוא מודע לכך שאין החלטה על הקמת ישוב קבע במקום. המחנה אינו ישוב קבע וכל שהגורמים המוסמכים יחליטו, יהיה עליו לפנות את המקום ללא תנאים.

ג. נציגי האגודה יחתמו על הרכוש שייפסר להם בהתאם לנוהל, לפי דרישת אגף הדוזים.

ד. על כל אחד מחברי הקבוצה להביא אשור רפואי מתאים.

ה. הקבוצה מחזיק המקום כנאמן, המסור על שלמות המבנים ומקיפות הציוד במקום. חטיבת התיישבות שומרת לעצמה הזכות להפסקת החזקה במידה והרכוש לא יוחזק ויישמר כראוי.

ו. האגודה תקיים הנהלת חשבונות מסודרת.

ז. ידוע לקבוצה כי בדעת החטיבה לפנות אדם שישמש כמדריך במקום.

ח. הקבוצה מודעת לעובדה כי בדעת החטיבה לגרום לעליית אנשים נוספים במקום עד 20 במספר. העליה הנוספת תעשה בהתאם ובמחוך בין החטיבה לאגודה.

ט. הקבוצה מודעת כי לא תהינה השקעות גדולות מצד החטיבה במקום אלא בהסוך הכלים הקיימים עד לסך של כ- 50,000 לי.

י. לא יועסקו ע"י האגודה [redacted] ערבים אלא אך ורק באישור החטיבה.

יא. האגודה והכורה יעסקו בשתי דגים.

יב. הבדק אשרות של שמוש בתקני הקרור וכו' המצויים בנחל-ים לעשרת מיון ושטלוה דגים שדגים הדייגים הערבים ביטה, זאת בשתוש עם הממשל.

יג. חוך שבועיים יסוכם לגבי מבנים מגויים שיטרו לבנא, וכן אשרות הוצאת ציוד עודף מהמקום.

יד. כל סכום נוסף יעשה בשתוף החטיבה והאגודה.

טו. בחום חדשיים לשחות הקבוצה בנחל-ים, יסוכם לגבי שוץ מערכת חביוב במקום.

רשם י. רגב.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

נחל ים

18.1.73 - הודעת שר הבטחון מ. דיין בעד הפסקת הפעילות של הגורמים האזרחיים.

פברואר 1973- דיון על גורל נחל-ים.

6.10.74 - הנחייה לי. אדמוני, על דעת רוה"מ, להמשיך בסיוע לפעולות הדייג.

17.12.74 הודעת לוועדת הארגון על פגיקת הקבלנות של רשיבה להתנחלות בנ"ל

[illegible]

[illegible] — [illegible] [illegible] [illegible]

נחל ים

18.1.73 - הודעת שר הבטחון מ. דיין בעד הפסקת הפעילות של הגורמים האזרחיים.

פברואר 1973- דיון על גורל נחל-ים.

6.10.74 - הנחייה לי. אדמוני, על דעת רוה"מ, להמשיך בסיוע לפעולות הדייג.

17.12 הודעה לחברת הגיר להתפנות מן שלה יקנלה, לאחר שקבלה הודעה לגי מלון

END TO

[illegible] - [illegible] report of [illegible] set [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] - [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] - [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ההסתדרות הציונית / חטיבת ההתישבות

ת.ד. 92 ירושלים

ירושלים, א' בטבת תשל"ה
15 בדצמבר 1974

15/12/74
לשכת השר גלילי

לכבוד
השר י. גלילי
משרד ראש הממשלה
ירושלים.

א.נ.,

הנידון: נחל-ים

בתשובה לשאלתך בקשר למצב העכשוי בישוב.

1. מחנה נחל ים על ציוד הדייג שהיה במקום, הפקדנו לפני מספר שבועות בידי קבוצת דייגים, שמאחוריה עמד האחוד החקלאי, לצורך עסוק בדייג.

2. באסיפה של הקבוצה שהתקיימה ביום 26.11.74 החליטו החברים לנטוש את המקום.

הודעה על כך קבלו עובדינו בחבל הנגב למחרתו.

ההחלטה בדבר הנטישה נומקה בכך שהימה עמדה בפני סגירה למשך חודשיים, שהיא עונת השפל בדייג.

3. בתשובה לשאלת עובדינו הודיעו חברי הקבוצה ש"כדי שלא להשלות אותכם, דעו לכם שאין אנו מתחייבים לחזור למקום בתום עונת הסגירה".

4. לאור הנ"ל החלטנו לנקוט בפעולות הבאות:

4.1 לרשום כל הציוד המצוי במקום, ולהעבירו לישובים אחרים שבטפול חטיבת ההתישבות ו/או למחסנינו.

4.2 להעביר חלק מהמבנים למקומות אחרים, לפי צורכי החטיבה.

4.3 למסור יתרת המבנים שישארו במקום לידי צה"ל.

5. בהתאם לנ"ל:

5.1 נרשם כל הציוד ורובו הוצא כבר מהמקום ;

./.2

[illegible]

[illegible]

[illegible]

5.2 מתנהל מו"מ עם צה"ל בקשר להעברת המחנה לידיו.
(צה"ל מעונין במחנה והמו"מ הוא בין מוכר מרצון לקונה מרצון).

ב ר כ ה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

העתק: פרופ' ר. ויץ

[illegible] [illegible] [illegible] [

שיחת טלפון

תאריך: 11.3/95

שעה: 12.00

בין יחיאל אדמוני וסיני

יחיאל מוסר שהוא חזר ברגע זה משיחה עם שר המסחר והתעשיה והשר ברלב תפקן בהקמת כפרים שהחיה בהם העשיה.

שר המסחר והתעשיה הבטיח למר ורשהייפר סטפ לפתח עבורו את שטח עבאסייה כדי שיוכל לפתוח סניף של בית החרושת שלו. לפי הבטחתו של השר ברלב אין בתכנית זו כדי לעכב או להפליה את אזור תפן, והוא הבטיח ותאם עם יחיאל פעולות לפתוח מזורז של תפן. שר המחר והתעשיה מודע להתנגדותה של מח' ההתישבות ושל המועצה האזורית לפתוח עבאסייה.

שיחה בענין נחל ים

שעה: 2.00

לשאלתי בענין נחל ים הודיע יחיאל שהמיבנים בנקודה נמכרו לצה"ל בסכום של 350 אלף ל"י. לפני זה העבירה הסוכנות בתאום לצרכיה , מספר מיבנים למקומות אחרים. למי מיטב ידיעתו אין פירוק ושדידת המקום ע"י הורמים פרטיים.

[illegible]

[illegible]

[illegible] (00.5)

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

1.8.74

ההסתדרות הציונית / חטיבת ההתישבות
רח' קפלן 17, תל־אביב
ת.ד. 7053 / טל. 258211

מס' .....

תאריך יב' באב תשל"ד
31 ביולי 1974

ד ה ו ף

לכבוד
השר י. גלילי
משרד ראש הממשלה
ירושלים.

א.נ.,

הריני ממציא לך רצ"ב צלום מכתבו של מר עזר גורן בו הוא מתיחס לכתבה שהופיעה בעתון "מעריב" ביום 28.7.74 בקשר לנחל-ים.

איננו מצדיק כלל ועיקר חלק מהדברים שאמר מר גורן לעתונאי, אך נראה לי, שיש בדברים שמציין מר גורן במכתבו, הבהרות, המרככות בהרבה את הדברים שהעתונאי שם בפיו של מר גורן.

בקשתי את מר גורן להעביר את הדברים שנכללו במכתבו הרצ"ב גם לידיעת צבור קוראי "מעריב" כולו ע"י משלוח מכתב הבהרה למערכת העתון.

ב ב ר כ ה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

באר שבע, ט' באב תשל"
29.7.74

31.7.74

א ל: מר יחיאל אדמוני
מר יעקב אייגס
מר דוד נחמיאס.

מאת: עזר גורן.

הנדון: הכתבה בעתון מעריב מיום 28/7/74

נדהמתי לקרוא בעתון הנ"ל את מה שכתוב כמאמר תחת הכותרת "השר גלילי נתן הוראה מפורשת לא להזרים כספים לנחל ים" והנני מתיסב כבר לכתוב לכם תגובתי.

1) הגב' אסתר לזר מזכירתי הודיעני שמשרדו של אייגס הופנה אלינו העתונאי אהרן פריאל ממעריב והתבקשתי למסור לו על המצב בנחל ים, ואכן נפגשתי אתו ביום ד' 27/7/74 במשרדו של מר אייגס ברחוב קפלן 17.

2) לא נכון מה שהעתונאי שם בפי "השר גלילי הוא שנתן הוראה מפורשת שלא להזרים כספים לנחל ים במעמדו הנוכחי של הישוב".

3) כן לא אמרתי לו שכתוצאה מכך נשחקים ומתפוררים ציוד, ציוד יקר בערך של כ- 2 מיליון לירות.

4) מה שנכון הוא שאמרתי לו שאנו לא משקיעים תקציב חדש רק משלמים חובות ע"ח השקעות שהושקעו ובאשר לחלוקה שנתית של התקציב, זה ענין משרדי פנימי ולא שייך לאנשי נחל ים ובודאי לא לעתונות.

5) לא נכון שאמרתי ובמציאות זה גם לא אמת שהציוד מונח הפקר. יש רשום אנונטר על כל הרכוש הסוכנותי הנמצא במקום והוא נמצא בשמוש הדייגים במקום.

6) לא אמרתי " שאם יבואו אנשים אחרים או נוספים נשקול את הדבר ואז נחליט אם להת כסף.

7) כללית

העתונאי הגיע מצויד מנחל ים במידע שהיה לדעתי מוגזם ומסולף ובשיחתי ניסיתי ליישר ההדורים ולמתן את הכתבה, דבר שכנראה לא הצלחתי ביותר.

ב ר כ ה,

עזר גורן

ירושלים, י' באב תשל"ד
29 ביולי 1974

א ל : י. אדמוני - מנכ"ל המחלקה להתישבות

מאת : השר י. גלילי

זה עתה קראתי ב"מעריב" את מאמרו של אהרון פריאל על בחל - ים .

המאמר עשוי לעשות רושם עגום מאד על הקורא ואין להניחו ללא הארה. לעליכם להעמיד הדברים על דיוקם .

אנא, אם ~~הבהיר~~ לי אילו מן העובדות אכן נכונות .

הגם שאיני מופקד על המחלקה להתישבות בכל הנוגע לפעילותה המבחלית ולתקציבה המאושר, אודה לך אם תודיעני מה עשיתם למניעת הווצרותן של העובדות העצובות ~~המתוארות~~ וביחוד - מה נעשה לתקנתן .

ר"ב המאמר הנזכר .

ב ב ר כ ה ,

ישראל גלילי

מעריב 1.8.74

(אל ש)

פירוק נח"ל-ים – והשר גלילי

בתשובה לשאלות שנשאלנו, בעקבות כתבתו של אהרן פריאל („מעריב", 28.7), הנני לקבוע:

א. המחלקה להתישבות אינה כפופה לשר גלילי בכל הנוגע לענייני הניהול והתקציב, הציוד וכיו"ב. משרד החקלאות מופקד עליה מטעם הממשלה. הפיקוח על עבודתה הוא בידי מבקר ההסתדרות הציונית, והשר גלילי לא נתן כל הוראה על „הפסקת הזרמת כספים".

ב. בנח"ל-ים לא הוקם ישוב, ומעולם לא הוחלט על הקמת ישוב.

ג. בראשית שנת 1973 חדל הנח"ל להחזיק במקום וניתנה אפשרות לקבוצות דייגים לפתח דיג בעזרת המחלקה להתיישבות, לתכלית של נסיון. אנשי הקבוצה היו מודעים לעובדה, שאין החלטה על הקמת ישוב-קבע במקום.

ד. בראשית 1974 דיווחה המחלקה להתיישבות לשר גלילי, כי קבוצת הדייגים היא בהתפוררות, ולא נראה כי המצב ישופר. המצב לא נשתנה גם לאחר שהקבוצה התקשרה עם האיחוד החקלאי.

ה. ב-18 ביולי 1974 הודיעה המחלקה להתיישבות, כי עבודת הדיג אינה מתבצעת, כי נותרו במקום עשרה אנשים, ומתוכם שלושה מתנדבים מחו"ל, ושאין סיכוי לקבוצה. המחלקה להתי'שבות המליצה על פירוק הקבוצה לאלתר.

ו. לפי קביעתה של המחלקה להתיישבות, אין כל קשר בין מצבה של הקבוצה לבין בעיות מימון ותקציב.

ז. ידוע לנו, כי המחלקה להתיישבות מודעת לצורך לשמור על הציוד.

ח. השר גלילי חיווה דעתו, כי במצב שנוצר, אין עוד הצדקה לשיפולת של המחלקה להתיישבות, ויש להעביר את הנושא מתחומי אחריותה. על המחלקה להתיישבות לדון עם משרד הבטחון באשר לעתיד.

ירושלים

ארנן עזריהו, שיר השר ישראל גלילי

ירושלים, י' באב, תשל"ד
29 ביולי 1974

לכבוד
מערכת "מעריב"
תל-אביב

אכיר לכם תודה אם תפרסמו בגליון הקרוב של עתונכם את ההבהרות הבאות:

בתשובה לשאלות שנשאלנו בעקבות מאמרו של מר מריאל, ב"מעריב" מיום 28.7.74, הנני לקבוע:

א. המחלקה להתישבות איננה כפופה לשר גלילי בכל הנוגע לענייני הניהול והתקציב, הציוד וכיו"ב. משרד החקלאות מופקד עליה מטעם הממשלה. הפיקוה על עבודתה הוא בידי מנקר התסתדרות הציונית והשר גלילי לא נתן כל הוראה על "הפסקת הזרמת כספים".

ב. בנחל-ים לא הוקם ישוב, ומעולם לא הוחלט על הקמת ישוב.

ג. בראשית שנת 1973 חדל הנח"ל להחזיק במקום וניתנה אפשרות לקבוצות דייגים לפתח דייג בעזרת המחלקה להתיישבות, לתכלית של בסיון. אנשי הקבוצה היו מודעים לעובדה שאין החלטה על הקמת ישוב-קבע במקום.

ד. בראשית 1974 דווחה המחלקה להתיישבות לשר גלילי כי קבוצת הדייגים היא

[illegible]

[illegible]

[illegible]

בהתפוררות ללא בראה כי המצב ישתפר. המצב לא נטתבה גם לאחר שהקבוצה התקשרה עם האיחוד החקלאי.

ה. ב-18 ביולי 1974 הודיעה המחלקה להתיישבות כי עבודת הדייג איבה מתבצעת, כי נותרו במקום עשרה אנשים ומתוכם שלושה מתבדבים מחו"ל, ושאין סיכוי לקבוצה. המחלקה להתיישבות המליצה על פירוק הקבוצה לאלתר.

ו. לפי קביעתה של המחלקה להתיישבות אין כל קשר בין מצבה של הקבוצה לבין בעיות מימון ותקציב.

ז. ידוע לנו כי המחלקה להתיישבות מודעת לצורך לשמור על הציוד.

ח. השר גלילי חיווה דעתו כי במצב שנוצר אין עוד הצדקה לטיפולה של המחלקה להתיישבות ויש להעביר את הנושא מתחומי אחריותה. על המחלקה להתיישבות לדון עם משרד הבטחון באשר לעתיד.

ב ב ר כ ה ,

ארנן עזריהו

עוזר השר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ירושלים, 29 ביולי 1974

ס י ו ט א

בתשובה לשאלות שנשאלנו בעקבות מאמרו של מר פריאל, "מעריב" מיום 28.7.74, הנני לקבוע:

א. המחלקה להתישבות אינה כפופה לשר גלילי בכל המבטא לעניני הניהול והתקציב, הציוד וכיו"ב. הפיקוח על עבודתה הוא בידי מבקר הסוכנות. משרד החקלאות מופקד עליה מטעם הממשלה.

ב. בנחל ים לא הוקם ישוב ומעולם לא הוחלט על הקמת ישוב.

ג. בראשית שנת 1973 חדל הנחל להחזיק במקום וניתנה אפשרות לקבוצות דייגים לפתח דיג בעזרת המחלקה להתישבות, לתכליית של נסיון.

ד. ביולי 1974 הודיעה המחלקה להתישבות כי עבודת הדייג אינה מתבצעת במקום והיא ממליצה על פירוקו לאלתר.

ה. השר י. גלילי חוה דעתו כי יש להעביר את המקום מתחומי אחריותה של המחלקה להתישבות.

ו. הנושא הועבר לדיון בין המחלקה להתישבות ומשרד הבימחון באשר לעתיד המקום, מבחינה אזרחית.

[illegible], 25 [illegible] 1981

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

שיחת טלפון עם אזר גורן ב-29.7.74, שעה 14.00

להלן דברי אזר גורן:

העתונאי בשלח ממשרדו של י. אייגס ולכן טעה ועבר על פקודת הקבע של המחלקה לא להפגש עם עתונאים ללא בוכחות דובר המשרד. העיתונאי היה קודם בנחל-ים ובא עם האשמות חמורות, דבר שגרם לו לדבר יותר מאשר רצה.

הוא אמר שיש הוראה של הממשלה לא להזרים כספים לנחל-ים.

לשאלה מי זה הממשלה - אמר - השר גלילי

מאיין יודע? - מיחיאל

בענין הביקב - דולצ'ין החליט לתת 150 אלף ל"י, אולם החבל החליט לא להוציא כסף זה כי לא היה בשביל מה.

בענין הרכוש שהלך לאיבוד - הוא לא קשר זאת וגם בכתבה הקשר בין הרכוש ואי-הזרמת כספים איבו מיוחס לו.

הוא אמר: ערך הרכוש הכולל הוא בין מיליון ל-2 מיליון, שעיקרו צריפים קבועים שאינם זרוקים ואינם מתבלים. אין קשר בין מצב הציוד והפסקת הזרמת הכספים.

ס י ב י

„השר גלילי נתן הוראה מפורשת לא להזרים כספים לנחל־ים"

מגלה אזר גורן, האחראי מטעם הסוכנות להתיישבות בסיני ובערבה ✶ ציוד יקר ומיבנים, ביישוב שלחוף ימת בארדאוויל, שערכם יותר משני מיליונים ל"י, מתבלים ומתפוררים ✶ חברי הקואופראטיב, ש„התאזרחו" במקום בשנת 1973, „אוכלים את הרווחים של אשתקד בלי שום בטחון שנשאר במקום" ✶ החליטו לפני שנה להתארגן במסגרת „האיחוד החקלאי" של התאחדות האיכרים, ומאשימים כי „יתכן שזו אחת הסיבות, שלא מזרימים עוד כספים למקום" ✶ „אם יבואו אנשים אחרים או נוספים נשקול את הדבר, ואז נחליט אם לתת כסף" — אומר איש הסוכנות ✶ פרישתם של מספר ניכר מהחברים מעמידה בספק את כדאיות קיומו של מושב הדייגים ✶ „תנובה" עושה מאמצים להיכנס לעסקי הדיג בימה

מאת **אהרן פריאל**

המשלה והסוכנות ה־יהודית החליטו לסגור את „הברז התקציבי" לנחל־ים שלחוף ימת בארדאוויל, ו־לא להשקיע שם אף פרו־טה אחת נוספת. מר אזר גורן, איש הכל הנגב של המחלקה להתיישבות של הסוכנות המשמש כאחראי להתיישבות בסיני ובערבה, מגלה: „השר ישראל גלילי הוא שנתן הוראה מפורשת שלא להזרים כספים לנחל־ים בסמוך הנוכחי של ה־יישוב" (כתוצאה מכך מת־בדים נשחקים ומתפוררים ציוד יקר ומיבנים בנחל־ים הציוד כולל סירות גבוהות וקטנות, מנועים ממוניות, רשתות דיג יקרות, מנועים וציוד מגוון אחר, מקררים ענקיים, טרקטורים עם מת־קנים הידראוליים לגריפת רשתות.)

שנה אחת טובה היתה ל־חברי הקואופרטיב, ש„התאז־רח" במאי 1973 ובשנה זו הרוויחו הדייגים יותר מחצי מיליון לירות. היום נותרו ב־נחל־ים כמה ישראלים, המש־תדלים לדוג; שתי בחורות, אחת ישראלית והשניה מתג־דבת משוודיה ועוד שני מת־נדבים מארה"ב. „אוכלים את הרווחים של אשתקד, בלי שום בטחון שנישאר במקום", אומר אבי לינדנבאום המכונה „לינדי", בן 24 יליד חיפה.

אבי, כצעירים ישראליים א־חרים בא לנחל־ים במטרה להקים יישוב אזרחי. לאחר שי־רת בנח"ל עזב את המקום.

■ „משלמים רק חובות"

אל שרשרת המשברים, ש־פקדו את המקום, — האחרון בהם ארע כאשר הנח"ל עזב את נחל־ים בחודש מאי 1973 — נתוסף המשבר האחרון, ה־נוכחי, המאיים לסתום את ה־גולל על החלום היפה של מו־שב דייגים בימת בארדאוויל.

משנת התקציב הזו, מספר מר אזר גורן, מחבל הנגב של המחלקה להתיישבות של הסוכנות, „אנחנו לא משקי־עים את יון פרוטה אחת ב־נחל־ים", — אולם מר גורן אישר, כי הסוכנות „ממשיכה לשלם לאנשי נחל־ים חובות, שאנו חבים למקום הזה מ־שנת התקציב הקודמת". אנ־שי נחל־ים טוענים, כי „ה־חוב הוא 70 אלף ל"י, עבור דברים שרכשנו מכספנו מעל ומעבר התקציב השנתי של 200 אלף ל"י".

הסוכנות משלמת איפוא עכ־שיו עשרות אלפי לירות ע־בור ציוד, שרובו לא נמצא עתה בעימוש ומונע הפקר לחסדי השמש והטל. לשאלה מה הם פרטי התקציב — השיב מר גורן: „מה שכתוב בתקציב זה לא עניינם של אנשי נחל־ים ולא עניין של העתונות".

■ חותמים על מיסמך

את המעמד החוקי של נחל־ים הגדרה בשעתה ועדת ה־שרים לענייני התיישבות כ־ישוב, שבו יכולים אזרחים לעסוק בדייג בתנאי, שהמת־יישבים במקום זה מודעים ל־עובדה, שבוים מן הימים הם עלולים לסגות את המקום. כל מתיישב שבא למקום הזה חו־תם על מיסמך ברות דברים אלה.

חברי קואופרטיב נחל־ים החליטו, לפני שנה ומעלה ל־התארגן במסגרת „האיחוד ה־חקלאי". „יתכן וזו אחת ה־סיבות, שלא מזרימים יותר כספים למקום הזה", טען אחד מחברי הגרעין. „האיחוד ה־חקלאי" הוא מסגרת ההתיישב־בות של התאחדות האיכרים. „אם יבואו אנשים אחר־רים או נוספים, נשקול את הד־בר, ואז נחליט אם לתת כסף", הסביר מר גורן. הוא הצהיר, כי לפנות העצירים להקים בנחל־ים „מפעל תע־שייתי כלשהו", ניתנה תשו־בה פסקנית וברורה: „לא נקים במקום הזה שום מפעל תעשייתי".

הצעירים פנו בקריאה באמ־צעות מודעות בעיתונים, לצ־עירים ואף לבעלי משפחות, לבוא ולהצטרף לקואופרטיב, „שכל כך הרבה דיברו עליו, כל־כך הרבה חלמו עליו ושי־רים כה יפים נכתבו עליו".

אולם, סיפר אבי, „פסלנו את כל אלה שהציעו עצמם. אלה לא הנו צעירים רציניים. פרוויזו שיבוא אלינו חומר אנושי טוב".

השר ישראל גלילי
אף לא פרוטה אחת

■ שעת נסיון

לאחר שיחידת הנח"ל עזבה את נחל־סיני במאי 1973, סי־כם בין המחלקה להתיישבות של הסוכנות לבין קבוצה של צעירים על שנת נסיון כקואו־פרטיב של דייגים. הסוכנות השקיעה בשנה זו בלבד מאות אלפי לירות ברכישת ציוד מ־גוון ומתוחכם — לרבות טרק־טורים, מכשירים הידראוליים, כלי־רכב, ביניהם כלי רכב מיוחדים למעבר בחולות וב־קרקע רטובה, רשתות, סירות וציוד דייג אחר — כדי ל־אפשר לקבוצת הדייגים ל־התבסס.

עונת הדייג, שהחלה בימת בארדאוויל בחודש מאי 1973 היתה מצויינת. חברי נחל־ים „גמרו" את העונה בשלל של 70 טון דגי דגים — והרוויחו כחצי מיליון לירות, למרות המלחמה. אולם השנה לא ה־איר המזל פניו לדייגים הישר־ראליים ו„בקושי הם מוציאים מהלוקה ארגז דגים ביום", סי־ען סקח הימה, יהונתן ליפ־שיץ. סיבה זו, שנתוספה לבעיות חברתיות ופרישתם של מספר ניכר מחברי הקו־אופרטיב, מעמידה היום בספק את כדאיות קיומו של המקום. אם הסוכנות לא תיחלץ להקים במקום ענף תעסוקה נוסף, שללם של הדייגים הישראלים היה אומנם זעום לעומת ה־שלל של אלפי הדייגים השר־ביים הקשורים עם „ראיסים", שהסתכם ביותר מאלפיים טון.

■ 2500 ערבים

2500 דייגים ערביים רשו־מים „מורשים" לדוג בימת בארדאוויל, אולם לפחות אל־פיים דייגים ערבים נוספים, שאינם רשומים, „מסתערים" על הימה ודגים ללא רשיון. התריע אבי, ששימש דובר של הנותרים בנחל־ים.

עד לפרוץ מלחמת יום ה־כיפורים עבדו מיוסדי נחל־ים האורתיה, מחציתם בנות, במסגרת „שנת הנסיון" של קואופרטיב הדייגים. המחסור בתעסוקה ומשברים חברתיים גרמו לנשירה מהירה של רבים, „ואנו נשארנו כדי לחר־כית, שאפשר להחזיק פה מעמד", טען יואב (אוליו) פלג, לשעבר חבר קיבוץ חפ־ציבה מותיקי נחל־ים.

אבי („לינדי") לינדנבאום,

(המשך בעמ' 14)

השר גלילי נתן הוראה

(המשך מעמוד 13)

אף הוא מותיקי נחל־ים, הוא כיום אחד מאלה ששרדו. הוא משווה את מצב נחל־ים לזה של „דג ספרטי".

לדבריו, הקצבה חשובה ה־מחלקה להתיישבות 200 אלף ל"י לנחל־ים. „חמישים אלף לשיפור מיבנים, כולל בניית שירותים צמודים, ו־150 אלף ל"י להקמת מערכת ביוב חדשה".

לדברי „לינדי", „נמצאות עתה התוכניות להקמת רשת ביוב חדשה אצל המהנדס, ואם לא יקימו מערכת חדשה, ה־מקום יתמוטט".

■ „הוראה ממשלתית"

טוען מר גורן: „לא נשקיע במקום אף לא פרוטה אחת. זו הוראה ממשלתית". מר גורן אישר, כי מתוך התקציב אנש־רו אומנם 150 אלף ל"י ל־ביוב, „אולם במצב השורר עתה, ספק אם יושקע".

בקופה של קואופרטיב נחל־ים יש כיום, לדברי אבי לינ־דנבאום, 220 אלף ל"י, „ומזה יש להפריש כספים, שאנו חייבים לאלה מהחברה, שעב־רו פה בשנה שעברה". לינ־דנבאום אישר, כי הקואופרא־טיב טרם שילם כספים לאלה שעזבו את המקום, והבטיח, כי „אנחנו נתחשבן אתם". אחד מאלה שעזבו, נתן ברייז־בלט, הגיש נגדם תביעה משפ־טית לתשלום כספים, שלדב־ריו מגיעים לו מהרווחים של אשתקד.

למרות שאנשי נחל־ים נהנים מ„בלעדיות דיג טריטוריאלית" על רצועת חוף בת 10 ק"מ, כנראה במקום הטוב ביותר בימת בארדאוויל; למרות ה־ציוד המתוחכם ושיטות הדיג היעילות, „בקושי הם מוצ־אים עתה ארגז דגים ליום. נשבר להם. גם הרשת הענקית נקרעה. לפני כמה שבועות, וטרם תיקנו אותה", סיפר מר גורן.

אולם, אלפי הדייגים הער־בים בימת בארדאוויל מעלים שלל סביר, לא פחות מהשלל של אשתקד, והמחירים הם אף גבוהים יותר. „הסוחרים והדייגים הערבים לא בוכים". השלל החודשי של הדייגים הערבים הסתכם בממוצע, מאז תחילת עונת הדיג, ב־150 עד 180 טון דגים.

■ מחיר־שיא

מחיר קילו אחד של דג דגים היה בשבוע שעבר ב־שוק הדגים באל־עריש — 15 ל"י — מחיר־שיא, שלא היה כדוגמתו „מאז שדגו פה דגים". כשהמתקתנו על ה־מחיר נאות סוחר הדגים ה־ערבי להוריד ל־14 ל"י לק"ג אחד, ויותר מזה לא ירד.

בעונה הקודמת שיווקו אנ־שי נחל־ים את שלל דגי ה־דגים באמצעות „תנובה". מ־סיבות רבות לא עלה השידוך יפה, והשנה החליטו לשווק את הדגים באמצעות יהודה שגב, בעל מפעל הקפאה ו־אריזת דגים באל־עריש, המ־ייצא בדרך־האוויר לאיטליה את דגי הדגיס, שהם מאכל־תאווה בארץ זו.

מר גורן הטעים, כי „תנו־בה" עושה מאמצים להיכנס לעסקי הדייג בימת בארדא־וויל. מאחר שאין להם אפ־שרות להתקשר ישירות עם הדייגים הערביים, הקשורים ב„קשרי חוב ועבודה" עם ראשי הקבוצות הערביים „ה־ראיסים" — הועלתה אפשרות, שחברי קואופרטיב נחל־ים יעבדו גם בשביל „תנובה".

„לא נעבוד כדייגים עבור 'תנובה'. אולי נהיה סוחרים. מה יש? נקנה מהדייגים ה־ערביים את השלל במחיר אחד, ונמכור אותו ל'תנובה' במחיר גבוה יותר. אז נר־וויח", אמר אבי לינדנבאום.

„לא יקום ולא יהיה", טען מר גורן, „זה לא ברוח ה־דברים, שסיכמנו בשעתו", — הדגיש.

לפני חודשים מספר הת־עוררה בעיית האגרה — אותה חייבים לשלם כל הדייגים, ה־עוסקים בדיג בימת בארדא־וויל. שיעור האגרה הוא 1.25 ל"י לכל קילו דגים. הכספים הנגבים מושקעים בפיתוח ה־ימה, באחזקתה וגם במחקר על שיטות דיג מתאימות ל־איזור דיג מיוחד זה.

כאשר פסק המימשל הצבאי, שגם אנשי נחל־ים חייבים לשלם את האגרה, הרימו אלה צעקה גדולה וטענו אז, כפי שהם טוענים גם היום, כי „תשלום האגרה ירושש או־תנו". מתיישבי נחל־ים הפ־עילו לחצים בכל מיני מקו־מות — לדברי מר אזר גורן, כי הם הגיעו להסכם עם ה־מימשל הצבאי, לפיו „בינתיים לא גובים את האגרה מ־הדייגים הישראלים, במגמה 'להתחשבן' בסוף השנה". כש־„לא הלך" לצעירים בנחל־ים, הם התקשרו עם קבוצת דיי־גים ערבים, המישה במספר, ויחד החלו לדוג את דגת הימה — אבל השלל היה זעום.

■ מתקנאים בערבים

„מי שהרוויח היה רק ה־דייג הערבי", מטעים אבי לינדנבאום, והוסיף, כי לעי־תים התקנא במשכורת שקי־בל הדייג הערבי. לאחר תקו־פת־נסיון הפסקנו את הקשר עם הערבים, והתחלנו לדוג עם הסירה הגדולה, ושוב — השלל היה דל", הוא אומר.

באל־עריש נבנתה עבור חברי נחל־ים סירה גדולה, בהשקעה של מאה אלף ל"י, נוסף על הציוד, שהמחלקה להתיישבות רכשה „בזמנים שונים" העמידה לרשותם. כמ־עט כל הציוד הזה מושלך ומוזנח בחצרות, ליד המוח, מאחורי המחסן, במגרש ה־חניה, „איסה שהוצב בפעם האחרונה שם נשאר תקוע", נתן לחסדי מזג האוויר, גנ־בים וסתם „אספנים". מר אזר גורן מעריך, באומדן זהיר, את שווי הציוד והמיבנים ב־נחל־ים ביותר משני מיליון ל"י. אלה, המקורבים לפרשת נחל־ים וקורות ההתיישבות שם טוענים, ששווי הציוד גבוה בהרבה מן האומדן ה־זהיר של איש המחלקה ל־התיישבות של הסוכנות.

אנשי נחל־ים האשימו, כי ב־מלחמת יום־הכיפורים ואחריה „בזזו חיילים אצלנו מכל ה־בא ליד: חלונות ודלתות וגר־רות ואף מנעולים, קירות מס־רידים, וכל ריהוט, שהיה ב־מיבנים הבלתי־מאוכלסים — נעקרו ונלקחו מאתנו".

אגב, אנשי צה"ל, הנימצאים סמוך לבתיהם של מתנחלי נחל־ים, קובלים על „התנכ־רות" מצד צעירי המקום, „הנועלים את השערים בפני־נו, לא מאפשרים לנו להיכנס למקום, להתקלח, או להסתכל בטלוויזיה". אולם את החש־מל, המים והאוכל מקבלים הם מצה"ל. חשמל ומים — בחינם; האוכל, המובא אליהם למקום — בתשלום.

„פעמיים ביום מגיעה לנחל־ים מכלית־מים צבאית ומספקת מים גם לאנשי הקואופרטיב",

able to give an effective rebuff to the unrestrained Israeli military clique.

The sympathy of the peoples of the world is on the side of the Arab peoples. Their just struggle leans on the fundamental nroms and principles of modern international law. It is lawful in the deepest and most exact sense of that word.

*

FOOT-NOTES

This section consists of a list of sources for the foot-notes in the various chapters of the book. It is noteworthy that the majority of the sources are articles published in the Soviet press , such as articles in "Pravda"& "Izvestia" and quotations from Yuri Ivanov's notorious book "BEWARE: ZIONISM!" and Nikitina's "THE STATE OF ISRAEL".

* * *

הקבשי הקסרית באש. קפריסין עלילה היתה לחיות המקרה השני.

מבחינת המוראל של חיילי האו"ם תהיה לכך ודאי השלכה חיובית. אחרי ככלות הכל מדובר בחיילים.

רגליה" — סבור חיכמת א' מאצ' משכם ★ ש"ח ג' עבו' שהשבת לתגובות

פשר לו להישאר בשלטון ★ „אני הייתי רוצה לשים דינמיט מתחת לוועידת

רופ' יוסף סאייג מן האוניברסיטה האמריקנית בביירות ★ ראשד א־שאווה

המערבית ורצועת עזה לפלשתינים רק יעכב את המלחמה בעשר שנים, לכל

וד 2 או 3 דורות, כדי לחסל את ישראל ★ העצמאות האמיתית: איחוד מחדש

את סוריה הקדומה, בכלל זה ירדן, הגדה המערבית, לבנון, ישראל ועזה..."

„עלינו לשכוח את העבר ו־להתחיל לבנות מחדש. המתב־לים הם רק שלב חולף", או־מר חיכמת מאצרי, ראש המו־לה גדולה היושבת בשכם.

משפחת חיכמת היא בעלת בתי־חרושת לסבון וגפרורים, חברת משאיות ומפעל שמנים. חיכמת שימש בעבר כשר ב־ממשלת ירדן ואחיינו טאהר מכהן בממשלתו הנוכחית של חוסיין ברבת־עמון. אחיו, זא־פר, מנהל את לשכת המסחר.

חיכמת מאצרי אומר, כי אפ־שר להשיג שלום במזרח ה־תיכון — אם תיסוג ישראל מן הגדה המערבית ומרצועת עזה. הוא חוזה „תקופת מעבר" בת חמש שנים של פיקוח בינלאו־מי בשטחים אלה, בעוד ה־פלשתינים עורכים בחירות ו־מחליטים אם לכונן מדינה עצמאית או להסתפח לירדן.

„הבחירה שלנו מוגבלת ו־אנו נצטרך להסכים לפתרון כפוי. ברגע זה ,הארגון לשית־רור פלשתין' הוא הגוף ה־

(סוף בימ' 19)

ראשד א־שאווה
„לחסל את ישראל"

חשובות ומשרות נוחות במר־כזי סחר, באוניברסיטאות, ב־משרדי ממשלה, מביירות ו־עד כוויית. הרעיונות שלהם בדבר הסדר סופי עם היהו־דים מעוגנים יותר בריאליזם מאשר באידיאולוגיות.

מוד

בנק ישראל מציע

קעה צמודה
ומגוונת

לווה פיתוח

רטים ורכישה בכל המוסדות הבנקאיים
ואצל חברי הבורסה לניירות ערך

לשכת הפרסום הממשלתית

ירושלים, ד' באב תשל"ד
23 יולי 1974

אל: יחיאל אדמוני

מאת: ארנן עזריהו

<u>למכתבך מ - 18 ביולי</u>

הבאתי מכתבך לעיונו של השר, והרי התשובה:

א. ודאי מעית בנקימת המושג "ישוב" לגבי נחל ים, שהרי מעולם לא נתקבלה החלטה על הקמת ישוב (או התנחלות) במקום זה. בשעתו ניתן אשור להגיש עזרה לקבוצת הדייגים במקום, אך לא להקמת ישוב.

ב. מאחר ולדעתכם אין סכוי להקמת ישוב במקום, וזאת לאחר הנסיון שנצטבר, יש להעביר את הנושא מתחומה של המחלקה להתישבות.

ג. עליך לבוא בדברים בנדון עם מתאם הפעולה בשטחים.

בסמכות שר הבטחון להחליט בנושא, בהתחשב בשיקולים הבטחוניים.

ב ב ר כ ה

ארנן עזריהו

עוזר השר

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ההסתדרות הציונית / חטיבת ההתישבות
ת.ד. 92 ירושלים

22/7/74
לשכת השר גלילי

ירושלים, כח' תמוז תשל"ד
18 ביולי 1974

לכבוד
השר י. גלילי
משרד ראש הממשלה
ירושלים.

א.נ.,

הנדון: נחל ים

קבלתי מחבל הנגב שלנו דו"ח על המצב במקום, נכון ליום 8.7.74.

במקום 7 בחורים מהם 2 מתנדבים. 2 בחורות מהן מתנדבת אחת.

עבודת הדייג איננה מתבצעת.

צה"ל מסייע ל"גרעין" בנושאי מזון, מים ואבטחה ועוד אך טוען שלא יוכל להמשיך בזאת אלא אם כן יחול שינוי מהותי במצב כח האדם והעבודה.

לאור הנ"ל ולאור חוסר הסיכוי להקמת ישוב במקום הרינו ממליצים על פירוק הישוב לאלתר.

לאור המשמעות הפוליטית והציבורית של פעולה כזו הרינו מבקשים תגובתכם ואשורכם.

ב ב ר כ ה ,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

העתק: פרופ' ר. ויץ

[illegible]

[illegible]
[illegible] 18

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].

[illegible],

[illegible]: [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] 1 [illegible] [illegible] 2 [illegible]. 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

ו' בתמוז תשל"ד
27 ביוני 1974

מר י. איגס
מר ד. נחמיאס - חבל הנגב

המחלקה להתישבות

1.7.74
לישבת השר גלילי

נחל - יס

מגיעו לאזני ידיעות על תהליך התפוררות של הגרעין הקיים בנחל-יס ועל התאגדותם של חברים חדשים במטרה להצטרף להאחזות במקום.

היות וכך הריני מוצא לנכון להסב את תשומת לבכם להחלטות הקיימות ועומדות לגבי מעולתנו בנחל-יס.

החלטות אלו קובעות :-

1. חברי הגרעין יהיו מודעים לכך שאין החלטה על הקמת ישוב קבע במקום וכי הפעילות במקום עדיין מוגדרת כנסיון בתחום אפשרויות מתוח ענף הדייג.

2. סיוע חטיבת ההתישבות בתחום החזקת ענף הדייג בלבד, ואף זאת בהסגרת תקציבית קבועה, שברובה כבר בוצעה.

3. הסיוע בתחום הבטחת שרותים הסניטריים אף הוא בסכום תקציבי קבוע.

4. לא יפותחו ענפים נוספים במקום.

5. אחריות צה"ל להמשך אספקת מים וחשמל ועזרה בשמירה.

6. נכונות החטיבה להעביר אנשי קבוצת הדייג לישובים אחרים במידת ויוחלט על הפסקת המשך הנסיון בנחל-יס.

אודה לכם באם תביאו הנ"ל לידיעת החברים החדשים ואף התחימו אותם, כפי שעשיתם עם חברי הגרעין הקודם, על מסמך בו חם קובעים מודעותם לכוונות הממשלה וחטיבת ההתישבות לגבי עתיד הישוב והפעילויות המשקיות שתבוצענה בו.

בברכה,

יחיאל אשכוני

אל: גרעין אפרתו - לידת הר יבלגלי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

כב' בניטן תשל"ד
14 באפריל 1974

לכבוד
מר ע. מרידלנדר,
המחוז החקלאי,
תל - אביב.

ש.ג.,

הריגנו מאשרים קבלת מכתבכם מיום 4.4.74 בו אתם מודיעים על החלטת הנועצכם לאשר בקשת נציגי הקבוצה היושבת בנחל-ים להסמך אל הנועצכם.

הריגנו מוצאים לנכון להביא לידיעתכם כי המצב העכשווי הוא שאין החלטת ממשלה להקים ישוב קבע במקום וכי כתוצאה מכך לא יוקמו מבני קבע ומתקני קבע ומעולות חשיבת התחישבות תחיינה מוגבלות למסגרת מסוימת שנקבעה בעת מסירת הישוב לידי הקבוצה הנ"ל.

בידנו טמך, בחתימת חברי הקבוצה, המאשר מודעותם למצב זה.

מאשן ואילך זיל גמור.

ב כ ר כ ה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

העתקים:
ד"ר ר. ויץ,
מר י. איצס,
חבל הנגב.
לשכת השר י. גלילי.

[illegible]

האחוד החקלאי

רחוב צ'לנוב 20 66048
תל־אביב טלפון 82 30 45

בתשובה נא להזכיר
מס, 57/2165
יום 4.4.74

9.4.74
לשכת השר גלילי

לכבוד
השר י. גלילי
יו"ר ועדת השרים לעניני התישבות בשטחים
משרד ראש הממשלה
ירושלים

כבוד השר,

הננו מתכבדים להודיעך שנחל – יש , מושב שיתופי, פנה אלינו בבקשה להצטרף לתנועתנו, ומזכירותנו הארצית אישרה פניה זו.

לכן הננו מיצגים את המשק מעכשו בכל הענינים ונבקש לשתף אותנו בכל הדיונים הנוגעים למשק הנ"ל.

בכבוד רב,

ע. פרידלנדר
מרכז המזכירות.

פ/מ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ההסתדרות הציונית / חטיבת ההתישבות
רח' קפלן 17, תל־אביב
ת.ד. 7053 / טל. 258211

מס' .....

תאריך כג כסלו תשל"ד
19.12.73

לכבוד
השר י. בלילי
הקריה,
תל-אביב.

אדוני השר,

הנדון: נחל ים - ביוב.

בנחל ים הרכב האוכלוסיה כיום כ- 19 חברים מהם 5 בנות ומשפחה + ילד.

המצב הסניטרי במחנה הקיים אינו מלחיץ את הדעת ואינו מאפשר חיים תקינים במקום. בזמנו, ביצע משרד השיכון את הביוב אך מאחר והמחנה שימש כמחנה נחל לא נשמר הביוב ורובו נסתם.

הערכת משרד השיכון היא כי יש להשקיע כ- 300,000 ל"י לשיפוץ הביוב.

מאחר ואנו מעוניינים בהמשך קיום הגרעין בשלב זה, אין אפשרות ללא התקנת הביוב לנהל חיים תקינים במקום.

משרד השיכון אינו מוכן לתקן את הביוב בלעדי הוראה מפורשת מכבודו.

אשמח באם תשקול מחדש ותתן הוראה מחודשת לפי ש. אבני.

בתודה מראש ובברכה,

יעקב אייגס
מנהל חטיבת ההתישבות
בהסתדרות הציונית

[illegible]
19.12.73

[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible],
[illegible]

[illegible] [illegible],

[illegible]: [illegible] - [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] + [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [

משרד השיכון

8.9.1973

לכבוד

מר י. אייגס

מנהל חטיבת ההתישבות

ההסתדרות הציונית

תל - אביב

א.נ.,

הנדון: בחל יפ

הריני מתכבד לאשר קבלת מכתבך מ - 2.9.73.

המידע שבידינו לא תואם את גירסתך לגבי איטור המקום כ"שדות התיישבות".

משרדנו לא יעול, איפוא, להקציב שום השקעות במקום הזה.

בכבוד רב

ש. אבני

סגן המנהל הכללי

העתק:

לשכת השר גלילי, תל אביב.

מר א. בלוברמן, מנהל האגף לבניה כפרית.

מר ג. אביבי, ממונה על עליות חדשות.

מר י. רוסיאנסקי, מ.מ. מחנדס מחוז הנגב, באר שבע.

ירושלים, כ"ח בניסן תשל"ג
30 באפריל 1973

לכבוד
האלוף שלמה גזית
מתאם הפעולה בשטחים
משרד הבטחון
הקריה - תל-אביב

לשלמה שלום,

בהמשך לשיחתנו, דברתי עם השר בענין חילופי המשמרות בנחל-ים.
דעתו של השר גלילי היא כי ראוי לציין את חילופי המשמרות
בנחל-ים באורח נאות באירוע ענימי ובמתכונת שתמצאו לנכון.

ב ב ר כ ה ,

ארנן עזריהו
עוזר השר

פירוק נחל-ים בסיני מישגה חמור ופתח אסון

חצי-האי סיני הוא חלק של ארץ ישראל, בו היה ישראל לעם ובו קיבל את תורתו, מכאן מקומו של סיני בתולדות האנושות.

סיני אינו חלק ממצרים אלא המשך רצוף של הנגב. קו הסואץ הוא גבול מוכר בין אפריקה לאסיה, גבול היסטורי וטבעי בין מצרים לארץ-ישראל.

סיני סופח למנהל מצרי בכפייה בריטית אנטי-תורכית בשנת 1906, הגבול בין ארץ ישראל המנדטורית לסיני לא היה גבול מדיני בינלאומי אלא קו תיחום אדמיניסטרטיבי.

במשך כמה עשרות שנות שלטונם בחצי-האי, הזניחו המצרים את סיני והשאירו אותו בשממונו. סיני לא שימש למצרים אלא בסיס לתוקפנות צבאית נגד מדינת ישראל.

גבולות הבטחון של ישראל נתונים במבנה של ארץ-ישראל אין גבולות בטחון לישראל בין הים והירדן ובין הסואץ לסיני. אם שלוש מלחמות לא הספיקו להוכיח זאת ניאלץ להיבחן במלחמה חמורה מהן כדי ללמוד את הלקח.

במשך שש שנים בלבד של שלטון ישראל בסיני חשפו חלוצים יהודים, מדענים וחוקרים את שלל האפשרויות הטמונות בסיני, להתיישבות חקלאית עירונית, תעשיתית וימית המבוססת על אוצרות מים מקומיים ופיתוח אתרי תיירות ושמורות טבע. רק העם השב למולדתו מסוגל לעשות כזאת.

כיום מהווה תעלת סואץ גבול הבטחון לשחי המדינות, המרחיע מכל פעולות תקיפה ועל כן הגורם העיקרי לשלום.

מצריים המובסת זקוקה לשלום יותר מישראל, נכונותה לשלום אם אי-פעם תגלה נכונות כזאת - אינה מזכה אותה בשום חמורה, החמורה היחידה לשלום הוא השלום.

ר י ב

ועד הפעולה באוניברסיטה העברית
לריבונות ישראל בשטחים המשוחררים

[illegible]

[illegible]

[illegible]

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל

המחלקה להתישבות חקלאית

המען הטלגרפי: "JEVAGENCY"
CODE: BENTLEY

טלפון TEL. 258211 — ת. ד. P.O.B. 7053
רח' קפלן 17 הקריה
17, KAPLAN ST. HAKIRIA

בתשובה נא להזכיר:
אגף .....
מספר .....

תל-אביב, ...

ב' ניסן תשל"ג
4.4.73

לכבוד
מר משה ז'ק
מערכת " מעריב "
תל - אביב

א.נ.,

בגליון מעריב מיום 23.3.73 הופיע מאמר שלך תחת הכותרת " האיתות של נח"ל - ים ".

מבלי להכנס לפולמוס על תוכן המאמר הריני מוצא לנכון להעיר שתי הערות בקשר ל "עובדות" הכלולות בו.

1. נוסח כתב ההתחייבות כפי שצוטט על ידך ממאמר של אהרון דולב, איננו דומה לכתב ההתחייבות שאכן נחתם.

   בכתב ההתחייבות שנחתם לפי דרישת ההסתדרות הציונית אין מדובר על " חוסר אשליות ביחס לישיבת קבע במקום " ואין בו כל רמז לפנוי המקום " מטעמים מדיניים ".
   נאמר בו בכתב ההתחייבות, שהדייגים האזרחים המקבלים את ההאחזות מודעים לכך שאין החלטה על הקמת ישוב קבע בנח"ל - ים.

2. כתוצאה מהעברת הנכסים בנח"ל - ים לידי קבוצה אזרחית לא נגרמו כל " הפסדים כלכליים ".

   מטרתה העיקרית של החלטה להפעלת אזרחים במקום היתה לגרום לשמוש יעיל יותר של ההשקעות שנעשו במקום כלאפר להגיע ל " היעדים כלכליים ".

מכאן ואילך זיל גמור.

ברשותך הריני מעביר העתק מכתבי זה אל השר י. גלילי יו"ר הועדה הבינמשרדית להתישבות.

ב ב ר כ ה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

העתק:- השר י. גלילי - משרד ראש הממשלה ירושלים

טופס 2483 - 10.000 - 7.71

[illegible]

[illegible]

[illegible]

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל

המחלקה להתישבות חקלאית

המען הטלגרפי: "JEVAGENCY"
CODE: BENTLEY

טלפון TEL. 258211 — ת. ד. P.O.B. 7053
רח' קפלן 17 הקריה
17. KAPLAN ST. HAKIRIA

בתשובה נא להזכיר:

אגף .....

מספר .....

תל-אביב, יז' אדר ב' תשל"ג
21.3.73

לכבוד
השר י. גלילי
משרד ראש הממשלה
י ר ו ש ל י ם

א.נ.,

הנדון: נחל ים.

הרינו ממציאים לכם רצ"ב סכום דיון שהתקיים בנחל – ים ביום 13.3.73.

בסכום כלולים ההסדרים בין משרד הבטחון (אגף הנוער והנח"ל), צ.ה.ל, ב"כ קבוצת הדייגים המבקשת להפעיל הדייג בפקום, וחטיבת ההתישבות של ההסתדרות הציונית בקשר להעברת ההאחזות לידי קבוצת הדייגים, והסדר היחסים ותחומי האחריות של כל גורם.

לאור סכום שיחתנו מיום 14.3.73 הרינו רואים בהסכם הרצ"ב בסיס לפעולתנו במקום בשנת 1973.

סכום הדיון הועבר בנפרד לשר ח. גבתי.

ב ב ר כ ה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ההסתדרות הציונית / חטיבת ההתישבות
רח' קפלן 17, תל־אביב
ת.ד. 7053 / טל. 258211

מס' .....

תאריך יא אדר ב' תשל"ג
15.3.73

נח"ל - ים סכום דיון מיום 13.3.73

השתתפו:	אל"מ חגי חפץ	- פיקוד דרום
	סא"ל י. שפירא	- עוזר קצין הגמ"ר
	סרן מ. מאור	- פיקוד דרום
	יוסף יהלום	- ראש אגף הנוער והנח"ל
	י. רותם	- אגף הנוער והנח"ל
	מ. קשתי	- אגף הנוער והנח"ל
	קצין אפסנאות	- מימשל על-עריש
	סרן מ. שוחט	- ק. אפסנאות
	עזר גורן	- חבל הנגב
	יוסף רגב	- חבל הנגב
	נציגי קב' הדייגים	
	יעקב אייגס	- מנהל חטיבת ההתישבות

1. הנח"ל מפנה את המקום בתאריך 15.5.73. המחנה ימסר ע"י חט' ההתישבות לקב'הדייגים במקום.
2. קבוצת הדייגים תרשם כאגודה שיתופית.
3. חט' ההתישבות תעמיד לרשות קבוצת הדייגים את ציוד הדייג הקיים בכח"ל-ים וכן את המבנים במקום. הציוד אשר לא ישמש את קב' הדייגים יועבר ע"י החט' למקום אחר.
4. קבוצת הדייגים תהא אחראית לאחזקת הציוד והמחנה במצב תקין.
5. ההכנסות מהדייג יכנסו לזכות קבוצת הדייגים. על מנת שיהיה פיקוח על מחזור הכספים יועברו ההכנסות וההוצאות באמצעות ארגון הקניות. קב' הדייגים תנהל הנה"ח מסודרת.
6. הצבא יעמיד שמירה במקום.
7. אספקת המים תבוצע ע"י צה"ל.
8. חט' ההתישבות תעמיד לרשות צה"ל את הגנרטורים לאחריותם. צה"ל יהיה אחראי לאספקת ההשמל לישוב.
9. המגמה לאפשר לקבוצת הדייגים לרכוש מזון דרך צה"ל לפי תעריף משרהב"ט, התשלום ע"י קבוצת הדייגים.
10. חטיבת ההתישבות תשקיע בענף הדייג עד סכום של 150,000 ל"י בשנת התקציב 1973 ותמשיך בלימוד האפשרויות לפיתוח הדייג במקום.
11. קבוצת הדייגים תתחתם עם חטיבת ההתישבות על חוזה בר רשות.
12. יחתם חוזה עם קבוצת הדייגים אשר בו התחייבותם לשהות ולעבוד במקום במשך כל השנה.
13. ההסדר המינהלתי בין הצבא שישרת במקום וקב' הדייגים יקבע בשלב מאוחר יותר.
14. קבוצת הדייגים מודעת שאין החלטה על התישבות קבע במקום.

רשם יעקב אייגס

[illegible]

[illegible]

[illegible]

מאות סטודנטים יגישו עצומה נגד פירוק היאחזות נח"ל ים

18.3.73

בודקים אפשרות הקמתו של יישוב אזרחי

מאת עמוס חדד,
כותב „הארץ"

פעילי המערך, גח"ל ויבנה ב־אוניברסיטה העברית בירושלים המתנגדים לפירוק היאחזות נח"ל ים שבסיני יגישו לממשלה עצו־מה עליה חתמו עד כה יותר מ־500 מורים וסטודנטים.

בעצומה נאמר בין היתר: „האמ־נה הפלשתינית, בסעיפה הראשון, קובעת: „אנו (הפלשתינים) מהווים חלק אינטגרלי מ„האומה הערבית הגדולה".

„אומה זו שליטה 21 מדינות ב־שטח של 13 מיליון קמ"ר, כגודל אירופה המערבית והסובייטית גם יחד. הגבולות הקיימים מהווים פש־רה מופלגת לטובת הערבים, השלי־טים ב־4/5 של פלשתינה בעבר ה־ירדן המזרחי. חובת הממשלה כלפי העם בישראל שתשיג את בטחונו בגבולות הקיימים למימוש מדיני של השגי הבטחון ולהחיל ריבונות ישראל בשטחים המשוחררים. נכו־נותה של אומה — לא כל שכן מובסת — לחיות בשלום עם שכנתה אינה מזכה אותה בשום תמורה. התמורה היחידה לשלום הוא ה־שלום".

משלחת של סטודנטים עומדת ל־בקר השבוע בנח"ל ים בסיני ב־מטרה לבדוק את התנאים להקמת ישוב אזרחי במקום ולמנוע את פי־רוק נח"ל ים.

18.3.73

דובר משרד החוץ: ארה"ב לא לחצה בענין האחזות נחל-ים

מאת סופר „הארץ" בירושלים

דובר משרד החוץ הכחיש אתמול את הידיעה, שהופיעה אתמול בכמה עתונים מטעם סוכנות הידיעות אי.פי, לפיה אילץ לחץ אמריקאי את ישראל לבטל את התאחזות הצבאית נחל"ים בעפון סיני.

לחוף ימת בארדאוויל: מעגן הסירות של הדייגים הערביים, לא הרחק מנחל־ים. אלפיים מתושבי אל־עריש מתפרנסים מדגת בארדאוויל.

הנח"לאים הולכים הדייגים באים

מאת
אהרון
דולב

צילם
אסף
קוטין

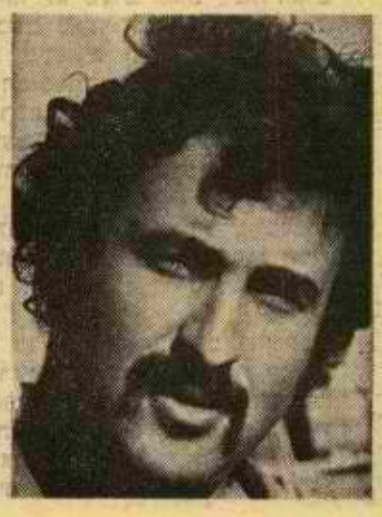

דייג
נתן דרייסבלט,
23, מגינוסר:
„יש עתיד לדייג
בבארדאוויל".

דייג
משה מורגן, 23,
מיוקנעם,
מפקד „קומנד
הדייגים":
„התאהבתי במקום".

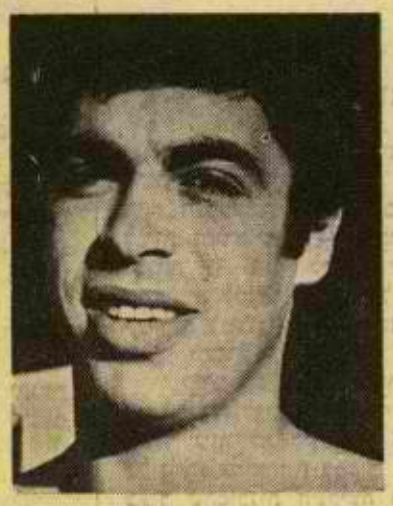

נח"לאי
ירון בן ארי,
משריד:
„חנח"ל דוקא בסדר
גמור".

דייג
נוח ביצר, 22,
מבית־שאן:
„מהתחלה לא עבדו
בשיטות נכונות".

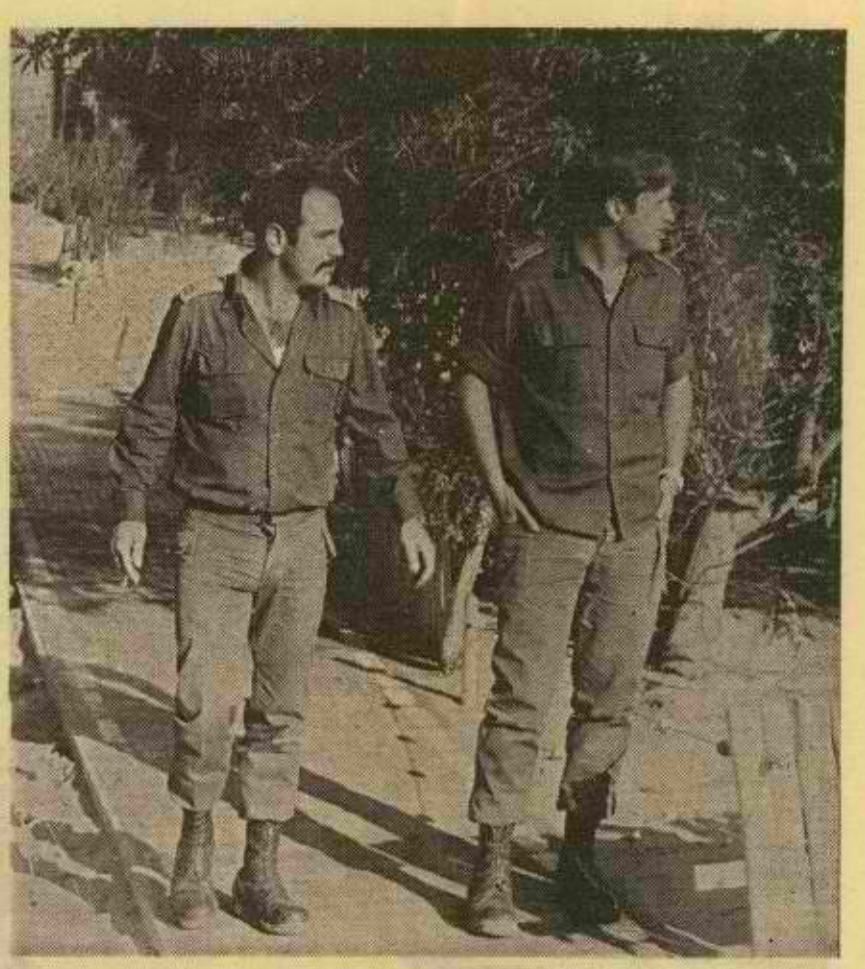

מפקדי היאחזות הנח"ל: יהודה (משמאל) וסגנו יפתח, על רקע עצי המימוזה הפורחים במדבר: „למרות פירוק ההיאחזות, אנו מאמינים בעתיד המקום".

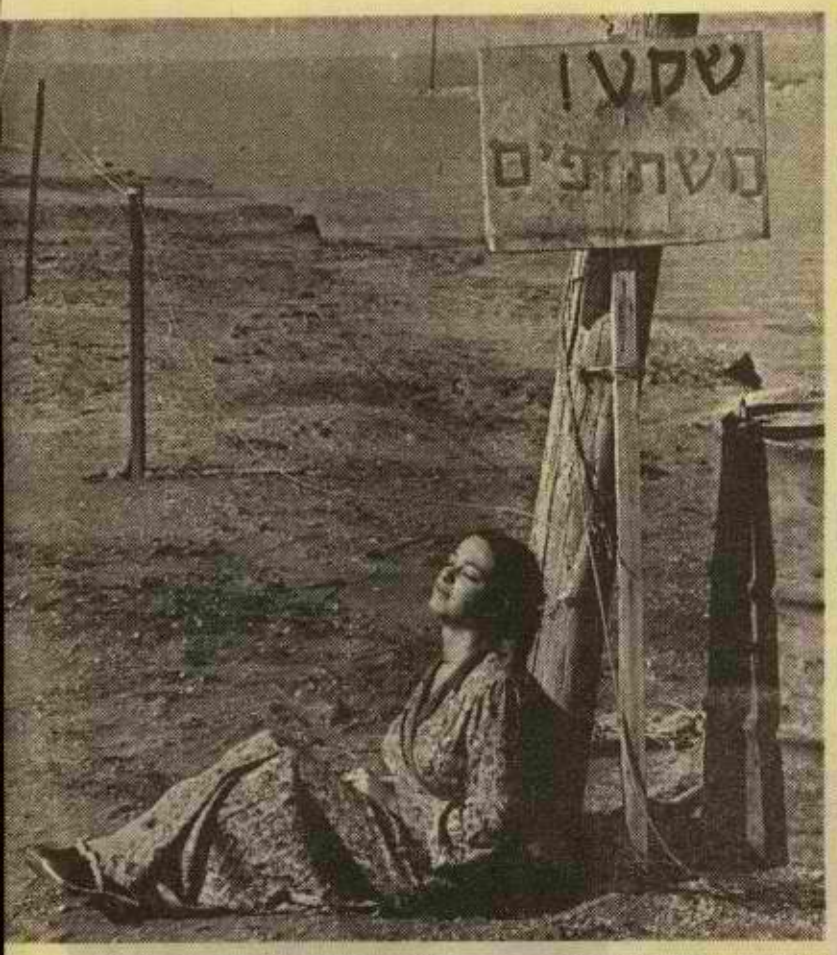

„שקט! משתזפים!" נח"לאית חנית המלצקי, מירושלים, על שפת ימת בארדאוויל. בעוד כחדשיים יפנה הנח"ל את המחנה שיעבור לרשות „קומנדו הדייגים".

הנח"לאים הולכים הדייגים באים

יאחזות נח"ל־ים שוכנת במרחק ששים וארבעה קילומטרים מאל־עריש, תשעים ושלושה קילומטרים מתעלת־סואץ ומאתיים וחמישים קילומטרים — מתל־אביב. העיר הגדולה הכי קרובה אליה היא פורט־סעיד.

לימינה ולשמאלה — רק חול וחול. מרבדי מלח שוקעני וביצה טובענית, מלפנים. דיונות צהובות מאחור, וסביב סביב ישימון נצחי. חוף עירום המתמשך לאין קץ, ושרידי הפסים המחלידים של מסילת־הברזל, שחיברה את אל־עריש לקאנטרה בעבר הלא־רחוק. מקום ההולם היאחזות צבאית או „משוגעים לדבר".

ההיאחזות הבטחונית עשתה את שלה בנח"ל־ים במשך חמש וחצי שנים רצופות. השבוע נמסר, כי היאחזות הנח"ל עתידה בקרוב ללכת, וההודעה התפרשה כתיסמון פוליטי למצרים, כי האופציה להחזרת חצי האי סיני פתוחה.

הנח"ל עשה את שלו

בין כך וכך, בחודש מאי יפנה הנח"ל את מחנה המגורים לקומץ אזרחים „משוגעים לדבר". השיגעון־לדבר במקום זה — היא לאגונה מלוחה וסגורה, האוצרת במימיה שלל שנתי של כשלושת אלפי טונות דגה. על שפת הבארדאוויל יוקם כנמסר, כפר־דייגים.

„בגלל הפירסומים האחרונים על עזיבת הנח"ל, נוצר בציבור הרושם שהנח"ל נכשל, וזה בפירוש לא נכון", אומר מפקד ההיאחזות, יהודה, ומוסיף: „הנח"ל עשה את שלו בנח"ל־ים, וכמו תמיד — הגיעה שעתו של הנח"ל ללכת. אנחנו נלך בשקט ובביטחה, כי האנשים שאנחנו משאירים כאן הם האנשים הנכונים במקום הנכון. ויש לנו ביטחון מלא שהם יצליחו".

גם לראש „קומאנדו הדייגים העבריים" בבארדאוויל, ביטחון מלא בהצלחת המשימה: משה מורגן, בן ה־23, אומר: „נוכל להקים בנח"ל־ים כפר דייגים לתפארת".

מסלולו של משה מורגן, בן ה־23, יליד יקנעם, עובר ממקשות המלונים במושבת הצפונית יקנעם, דרך בית־הספר הימי „מבואות ים", אל שדות־הדיג בימת־בארדאוויל. בנח"ל־ים התייצב משה בשנת 1968, כאשר הועבר, במסגרת שרותו הצבאי, מחיל הים לנח"ל, במטרה לתגבר היאחזות שאמורה היתה להתבסס על ענף הדיג:

„בהתחלה", מספר משה, בחור גברתן, בעל עיניים שחורות להטות ושפם שחור סמיך, „תפס הנח"ל הרבה דגים. פשוט היו המון דגים, כי במשך שנה וחצי אחר המלחמה הימה לא נוצלה ואיפה שזורקת רשת היא היתה מתמלאת".

מורגן מציין שתי התפתחויות שאירעו בעת ובעונה אחת: בעידוד המימשל הצבאי החלו דייגי אל־עריש לפרוש רשתותיהם בימת בארדאוויל, ובד בבד החלו פתחי הימה אל הים להיסתם. הדגים ששרדו בימה נצודו, דגים חדשים לא חדרו מבעד לפתחים הסתומים, המים ירדו והתאדו.

כשנתיים בקירוב חלפו עד אשר הובא הציוד הדרוש להבקעת הפתחים. מורגן השתחרר, אבל החליט להישאר: „אל תשאל אותי למה, כי אני לבד לא יודע להסביר אפילו לעצמי את פשר הקסם שיש למקום עלי". מורגן התקשר בהסכם־עבודה עם החברה שהפעילה את המחפר־הצף ועבד עליו בפריצת הפתחים שנסתמו.

משהובקעו הפתחים והים שוב זרם אל תוך הלאגונה ומילאה במים ודגה, חזרו גם הדייגים הערבים: אלפיים דייגים ערבים רשומים, מאל־עריש, מפעילים, כיום, שבע־מאות סירות־דיג בימת בארדאוויל. אולם, בעוד הדייגים מאל־עריש ראו ברכה מעמלם, הגבירו חילם והירבו שלל, — הופיעו בנח"ל־ים מומחי דיג, שהדריכו את הנח"לאים בבארדאוויל בשיטות־דיג המתאימות לכנרת ולים־התיכון.

סירות דיג שאינן מתאימות

על־פי המלצות המומחים רכשה המחלקה להתיישבות של הסוכנות ציוד יקר ומיותר. סירת דיג אחת, ה„קטאמרן", נרכשה באנגליה ועלתה 40 אלף לירות, וסירה שניה — ה„מריזמה" — נבנתה בארץ ועלתה 35 אלף לירות. שתיהן הוכחו כבלתי־מתאימות לתנאי בארדאוויל והן שובתות ממלאכת, קשורות למעגן — כאבן שאין לה הופכין", לדברי מורגן וחבריו:

„קודם הוציאו את הכסף ואחר־כך ניסו לאלתר את הסירות לדיג בבארדאוויל. כמובן, שזה לא הלך, וברור שזה לא קידם את ענף הדיג בנח"ל־ים". כל נושא ההיאחזות במקום נעשה לבלתי־רנטאבילי. בעוד שהסוכנות השקיעה 600 אלף לירות לשנה בהחזקת נקודה היושב על שפתו של אוצר, המשיכו מומחי הדיג לשחק בשיטות מתקדמות ומשוכללות, שלא התאימו לתנאים, ולהתעלם מהנסיון והידע של הערבים, במקום ללמוד ממנו. נרכש גם מיתקן להתפלת מי־ים בהוצאה של 2.5 מיליון ל"י, אך המיתקן לא התפיל אפילו קוב מים אחד, מן הסיבה הפשוטה, שרק לאחר מעשה, בדקו ומצאו, כי מי הבארדאוויל, בשל אחוז מליחותם הגבוה כפליים ממי הים... אינם מתאימים למיתקן.

במחצית 1971 נפתחו פתחי הימה לרווחה. משה מורגן ירד מעל המחפר הצף, — עדיין שבוי בקסמו של מקום. הוא נשאר בנח"ל־ים. עימו נשארו גם אברהם לינדנבאום מחיפה, נתן דרייס־בלאט מקיבוץ גינוסר ויואב פלג מקיבוץ חפצי־בה — שלושתם חדורי אמונה בעתיד הימה ובעתידם האישי במקום.

נוה בין דייג ערבי לדייג יהודי

מספר מורגן: „בתקופה שעבדתי על המחפר־הצף יכולתי לעקוב מקרוב אחר הגורמים לכשלון הדיג העברי בימת בארדאוויל. ראיתי איך הערבים עובדים. יואב ואני הצטרפנו אליהם לדיג לילי. הערבים קיבלו אותנו בלי שום הסתייגויות, ויכולנו ללמוד את הנושא על בוריו. קודם כל תפסנו את ה„פרינציפ' העיקרי. הדייגים הערבים יוצאים אל הימה בלי חשבון של שעות, וחוזרים לחוף — לא מתי שהמפקד אמר לחזור. יש דגים — הם נשארים בים, אין דגים — הם ישנים על החוף. כדי לנצל את הימה הזאת ניצול רנטאבילי צריך לעבוד בשיטות שלהם. זה לא פשוט. מאגרי כוח־האדם שלהם בלתי מוגבלים. כאשר הצרכים דורשים זאת, רותמים הערבים משפחות שלמות, נשים וטף, למאמץ משותף. הם מסוגלים לגייס ארבעים זוגות ידיים למשיכת רשת גריפה אחת מן הימה אל החוף. אנחנו מעטים ועם כל ההכרה ביעילות השיטות הערביות — בלי אנשים לא יעזרו השיטות".

כאן נכנס לתמונה „המוח היהודי", ומסתבר שהגה תחבולה שמיזגה, לתועלת העניין, את השיטה הרצוייה עם המיגבלה המצוייה. עוד נשמע עליה.

שבעה מבין 15 הדייגים הצעירים, שהתקבצו סביב רביעיית הראשונים, עברו את מסלול הנח"ל, שהו תקופת מחזור בהיאחזות נח"ל־ים, התפזרו לבתיהם, ולקריאתו הראשונה של משה מורגן, חזרו ובאו לנח"ל־ים. אבל לא לפני שמשה הוסמך לקבץ את נידחי נח"ל־ים, וקיבל לכך את הגיבוי הדרוש:

במאי אשתקד, התכנסו בנח"ל־ים נציגי הסוכ־נות ומשרד החקלאות לדיון מסקנתי עם שר הבטחון, משה דיין ואלוף פיקוד הדרום, אריק שרון. האווירה היתה פסימית. במפקדת הנח"ל כבר גמלה או ההח־לטה לעזוב את המקום, ובאין גוף אורחי, הנכון ליטול על עצמו הן את הנקודה ואת משק הדיג, לא ראו משתתפי הדיון תכלית מעשית בהמשך הביזבוז של משאבים יקרים, ומכל מקום, איש לא ראה מוצא מ זהמבוי הסתום.

דיין אמר: זה יהיה יפה אם תצליח...

בנקודת שפל זו במהלך הדיון, ביקש משה מורגן את רשות־הדיבור: „אמרתי לנוכחים שהתחזית השחורה שלהם מוגזמת. יש עתיד למקום. עובדה, אני עצמי מוכן להתיישב כאן ולבסס את פרנסתי על תימה. והוספתי, שאם אקבל הרשאה לכך, אהיה מוכן להתחייב להביא למקום כוח־אדם מקצועי, לפחות עוד עשרה בחורים כמוני. כולם שמחו על ההצעה, אך הביעו ספקות אם יעלה הדבר בידי. דיין אמר לי: ,זה יהיה יפה אם תצליח, אבל אינני מאמין שיהודים יבואו לעבוד במקום כזה'. גם דיין וגם אריק שרון הבטיחו לתת את כל הגיבוי לפיתוח הדיג בימת בארדאוויל".

בעזרת המחלקה להתיישבות ופיקוד דרום החלו משה ויואב באירגון מחדש של מערכת ציוד הדיג. את הסירות היקרות והבלתי־מתאימות — „הכנסנו לנפטלין". ובמשך כששה חודשים, שבהם גדלה הקבוצה מארבעה לחמישה־עשר, נרכשו רשתות דיג חדשות בשיטות ה„ג'רף", ו„צינצ'ולה", ומשה וחבריו הגו את ההמצאה הגורלית — אשר „בהצ־לחתה או כשלונה תלוי היה עתיד המקום".

המעבר לדיג בשיטות המתאימות — משמע ב־שיטות הערביות — הציב בפני האנשים קשיים אובייקטיביים בלתי־ניתנים לפתרון, לכאורה. בעוד שהדייגים הערבים יכלו כאמור, להעמיד, ללא קושי, 40 זוגות ידיים למשיכת רשת גריפה אחת. מנתה כל קבוצתו של מורגן המישה־עשר דייגים.

הטרקטור „הרגיש"

נקודת־המוצא נשארה שיטת־הידיים הפרימי־טיבית. אך, משה וחבריו חישבו ומצאו כיצד ניתן לשכללה בעזרת המכונה. מקוריותה של שיטת המיכון שלהם, עוררה, תחילה, הסתייגות ספקנית במחלקה להתיישבות. מספר משה: „ההגיון אמר שטרקטור אחד שייקשר לרשת גריפה, יוכל למלא מקום ארבעים זוגות־ידיים. בסוכנות שללו את הרעיון, ואמרו כי רק אנשים, המושכים רשתות־דיג, נחונו ברגישות הדרושה בידיהם, וטרקטור אינו יכול למלא מקומם של אנשים. הזהירו אותנו, כי טרקטור הוא עניין יקר, שהרשתות ייקרעו וצפוי לנו כשלון. לזכותם, אוכל לומר, שלמרות היחס השלילי לרעיון, נענו לבקשתנו ושלחו לנו שני טרקטורים. ניסינו אותם, ועכשיו כולם מאושרים. הסתבר שהמכונה פתרה לנו את בעיית כוח־האדם, ושרגישותו של הטרקטור תלויה בתבונת האדם המפעיל אותו".

משנוסתה שיטת ה„ג'רף" בעזרת הטרקטור ו־רשתות מלאות נמשו שלמות מן הימה, פרצו דייגים ונח"לאים בקריאות צהלה. תודות לטרקטור „הרגיש" הובטח עתיד „הדייג העברי" בימת בארדאוויל.

גם שלב ההיערכות הבא הושתת, בעקביות, על המסורת והנסיון המעשי של דייגי האיזור. משה וחבריו באו בדברים עם נגר ערבי מאל־עריש, אבו־תילה, ששמעו יצא באיזור כולו כבונה סירות־דיג, והזמינו ספינת־דיג ערבית מדגם לאנש, לדיג „צ'ינצ'ולה" (רשתות־הקפה) בשיטה הערבית.

השבוע הגיעה הספינה החדשה, שעלתה למח־לקה להתיישבות 50 אלף לירות. „היא שווה כל לירה", אומר מורגן, „הערבים מביאים על ,לאנש' כזאת מאתיים עד 350 ק"ג דגים ביממה". על „לאנש" עובדים חמישה־עשר ערבים: „אנחנו נס־תפק בארבעה. לא מפני שאנחנו חכמים יותר. אלא משום שבינתיים, עד שתיענה קריאתנו ויבואו אלינו דייגים נוספים, עלינו לכלכל בזהירות את ניצול כוח־האדם המצומצם העומד לרשותנו".

הספינה שוכללה, אולתרו בה „פטנטים" אחדים, והבחורים מאמינים כי תצלח למלא יעודה.

מתקן הרשתות הישיש מאל־עריש: „אפשר ללמוד הרבה מנסיונם של הדייגים הערביים", אומרים הבחורים בנחל"ים.

כיום חסרים במקום עשרה דייגים נוספים כדי להפיק ביעילות את מירב ההספק מן הציוד הקיים. אולם, היקף הציוד עצמו אינו מהווה מיגבלה לקלי־טת דייגים נוספים על שפת הבארדאוויל: „ככל שיגדל מספר האנשים כן יורחב משק הציוד. הכל תלוי באנשים", אומר מורגן. „כן", מחרה אחריו נוח ביצר, בן ה־22, מבית־שאן, חבר „קומאנדו הדייגים" של מורגן — „אבל אל תשכח שהרבה תלוי גם בבנות, והגיע הזמן שנתחיל לאסוף כאן גם בנות. היינו רוצים לחיות במקום, כמו בישוב רגיל. אז אולי כדאי שתפרסם בעתון את הקריאה שלנו: ,הבו בנות לבארדאוויל', אולי זה יעזור. כאן יכול לקום ישוב יהודי. נכון שיש סיכון מסויים ואנחנו מודעים להימור, שיכול לבוא יום ויגידו לנו להתקפל מסיבות מדיניות. אבל, בינתיים, לטווח ארוך, צריך לבנות במקום ישוב. ובלי בנות, לא יהיו משפחות, ובינתיים בלי בנות, אין אפילו מי שיטגן לנו דג במקום".

„הבו בנות לבארדאוויל"

משהו על האוצר הקרוי „סאבחת בארדאוויל": אורך הימה 80 קילומטרים המתמשכים לחופו ה־צפוני של חצי האי סיני, ורוחבה (בקטע המקביל לנח"ל־ים) 23 קילומטרים. ימת בארדאוויל בורכה במידגה, בשפע ואיכות מאין דוגמתם בכל שדות הדיג אשר לחופי האגן המזרחי של הים־התיכון. שלל הדגה בו נאמד בשלושת אלפים טונה דגים לשנה והוא צופן במימיו מקורות־קיום לקהילות דייגים, אלא שהאגם המלוח שוכן על שפת ישימון צחיח. לכל אורך גדתו הדרומית, לא תמצא יותר משלושה כפרי מלונות־קרשים עלובים, למעט נח"ל־ים. שהצמיחה מן החול מבני אזבסט משו־פרים, משבצות־דשא ירקרקות ועצי נוי, אך מוסיפה לקבל מי־שתייה במיכליות.

ראשית מאמצי הממשל הצבאי להחייאת ענף הדיג בבארדאוויל רוכזו סביב השבת דייגי אל־עריש אל מקור פרנסתם המסורתי ואל כפר־הדייגים זארנוק המצוי כעשרים קילומטרים מערבית לעיר.

כיום מתפרנסות כ־2500 משפחות על דגת בארדאוויל. דייגי אל־עריש צויידו ברשיונות והצ־טיידו בסירות דיג וברשתות ושללם השנתי עלה, אשתקד, ל־2500 טונות.

הדייג הערבי עלה במהירות לרמת התפוקה שמלפני ששת הימים. הדייג העברי בבארדאוויל פיגר אחריו פיגור משווע.

לא נמצא מאמץ להיאחזות

חמש וחצי שנותיה של היאחזות נח"ל־ים לימדו, כי לא תמיד ניתן לתרגם סקרים תיאורטיים לשפת העובדות הכלכליות.

למרות התחזיות הקשורות בימת בארדאוויל — לא נמצא להיאחזות נח"ל־ים זרם התיישבותי מאמץ, והיא נותרה כ„בת חורגת" על מפת הנח"ל. אי־הוודאות בכל הקשור בעתיד המקום, דחו מעליו את התנועות ההתיישבותיות. הדיג כענף משקי בלעדי לא הצטייר להן כבסיס כלכלי איתן, ואי הכללת נח"ל־ים במפת ההתיישבות של המחלקה להתיישבות, עוד הגבירו את הספיקות. נח"ל־ים יכלה להציע דגים ואספקת־מים במיכליות, ואלה בלבדם לא סיפקו את המימסד ההתיישבותי לזרמיו השונים.

בניגוד לשיקולי הגורמים ההתיישבותיים האזו־רחיים, החלטת הנח"ל להיאחז בשפתו המדברית של הים התיכון וליישב תחנת רכבת מצרית עזובה על־אם הדרך אל־עריש—קנטארה — נבעה בעיקר משיקולי בטחון. נח"ל־ים נועדה, בראש וראשונה, לשמש חוליה מקשרת ותחנת מעבר על ציר ה־תנועה היבשתי היחיד המחבר את „הארץ" ואת רצועת־עזה אל הגזרה הצפונית של תעלת־סואץ.

אי־שם בסולם־העדיפות הופיע גם סעיף כלכלה ומשק — הדגים. שהרי גרעין נח"ל הוא גרעין הכשרה צבאי־התיישבותי שיעודו גיבוש חברתית והגשמה. מתפקידיה של היאחזות להקים נקודה, להתיישב בה ישיבה ארעית, ובמהלכה לשכנע את הגופים האזרחיים, כי ניתן להקים בה ישוב־קבע ולהתקיים בו — ובבוא העת לפנותה לאיזורה. נח"ל־ים לא קסם ולא שיכנע את הגופים המיש־

(סוף בעמוד 61)

חלב דל שומן חודר לסל המזונות של המשפחה הישראלית

משאל זוטא מצביע על סיבות לנטייה הגוברת לשתיית חלב דל שומן: רק 1% של שומן. הומוגני. טעים. מזין ואינו משמין. מומלץ ע"י "שומרי משקל".

אפשר לשתות יותר חלב

גב' פרנציס מנדל מ־רח' מנדלשטם 18 ת"א, שהיא עולה חדשה, קונה מדי יום שתיים — שלוש שקיות של חלב דל־שומן — „אני מעדיפה אותו בגלל היותו דל־שומן — הוא מאפשר לי ולבעלי לשתות יותר חלב, ויחד עם זאת לשמור על המשקל.

אשתי בקשה ממני חלב דל־שומן!

מר אדם מרחוב אבן גבירול 163 ת"א: אשתי שלחה אותי לקניות ובקשה במפורש שאביא לה חלב דל־שומן. היא שותה אותו ללא כל תוספת או עם קפה, והיא שביעת רצון מאד מחלב זה.

המשפלת של הילדים שלי המליצה עליו

גב' אדית שוורץ, שדרות נורדאו 53, ת"א: אני באמת מחפשת חלב דל־שומן, המטפלת של הילדים שלי בקשה ממני לקנות חלב דל־שומן. אני עצמי לא נהגתי עד עתה לשתות חלב, אבל אולי עכשיו גם אני אתחיל לשתות! אני יודעת שזה גם בריא לעור הפנים, אז באמת כדאי לנסות...

אנחנו שותים רק חלב דל־שומן

גב' יונה חפץ מרחוב אבן גבירול 174 ת"א: אני קונה רק חלב דל־שומן. החלב הרגיל אינו הומוגני ואינו נמס היטב בקפה, אצלנו כל בני הבית — כולל התינוקת שותים חלב דל־שומן, אנחנו מעדיפים אותו גם בגלל טעמו המצויין.

אני קונה 2—3 שקיות ליום

גב' אסתר בראל, כי־כר היל 3 ת"א: אני קונה חלב דל־שומן בקביעות לי ולבעלי. לילדים אני קונה חלב רגיל כי הם אינם שומרים על המשקל. החלב דל־שומן מצטיין בטעם טוב ומתאים מאוד לקפה ותה, אני קונה שתיים שלוש שקיות ביום ומרוצה מאוד.

דל־שומן היא „מילת־קסם"

גב' יהודית זילברמן מרחוב הבשן 6, ת"א אמרה לנו „אני שומעת על חלב דל־שומן בפעם הראשונה. בודאי שאנסה אותו. מדוע? כי „דל־שומן" היא מילת קסם בימינו. ומי אינו רוצה לרזות?

מדוע אין חלב כזה גם בשקיות גדולות?

גב' יפה אשכנזי, שדרות נורדאו 92, ת"א: אני מעדיפה חלב זה בגלל אחוז השומן הנמוך שלו — רק אחוז אחד. תודות לכך אני שותה יותר חלב. חבל רק שאין חלב דל שומן גם בארזזות של ליטר, זה היה מועיל למי שצורך כמויות גדולות של חלב.

חלב דל־שומן? מעניין, כדאי לנסות!

גב' רחל ראשוני מרח' למרחב 83 ברמת השרון, לא הכירה את החלב דל השומן של „תנובה". אך כאשר גילינו לה שיש עתה בחנויות מוצר כזה אמרה לנו: בהחלט אנסה! וכי איזו אשה אינה רוצה לשמור על המשקל?

בגילנו לא צריך שומן מיותר

גב' בלה גולדבוים, רח' עמוס 31 ת"א: בעלי ואני שותים חלב דל־שומן מאז הופיע לראשונה בחנויות. בגילנו לא צריכים לאכול אוכל שמן. לכן אנחנו מעדיפים חלב זה.

חלב עם 1% שומן עדיף על חלב רגיל

גב' דינה שמואלי, שלומציון המלכה 7, ת"א: אני מעדיפה חלב דל שומן בגלל כמות השומן הנמוכה שבו. החלב הרגיל אולי טעים יותר, אבל חלב דל־שומן עדיף מבחינה דיאטטית.

אני שותה אותו משעמי דיאטה

גב' שוורץ מרח' דה־האז 11, ת"א: אני מעדיפה אמנם את טעמו של החלב הרגיל, אבל שותה חלב דל־שומן מטעמי דיאטה. כן, פשוט כדי לא להשמין!

אני קונה בקביעות חלב דל־שומן

גב' זידל מרח' ברנדיס 31 ת"א: אני קונה בקביעות חלב דל־שומן פשוט איני רוצה להשמין ואני מעדיפה לשתות חלב שיש בו אחוז אחד של שומן ולא חלב עם 3% שומן.

אני נתקלת בזה בפעם הראשונה

גב' שרה קלעי מרחוב ילין 16 ת"א: פעם ראשונה שאני רואה חלב דל־שומן. לא, אינני מכירה עדיין את החלב הזה.

אני רגיל לחלב הזה עוד מאמריקה!

מר ג'וזף טרופה מרח' הורקנוס 14 ת"א: אני מעונין במיוחד בחלב דל שומן. אני רגיל לשתות אותו מארה"ב, ומאז עליתי ארצה חיפשתי בחנויות חלב דל שומן, מדוע? ידוע שיש היום בעולם מגמה להשמר מהשמנה, בעיקר אחרי גיל 40... עם קפה או ללא כל תוספות.

קודם לא הרשיתי לעצמי לשתות חלב

גב' חוה גבר, משדרות נורדאו 88 ת"א: אני שותה חלב דל שומן מאז הופיע בשוק לפני זמן לא רב. קודם לא הרשיתי לעצמי לשתות חלב, פשוט חששתי להשמין, ועכשיו אני שותה חלב ללא חשש.

זה מסקרן אותי, כדאי לנסות...

מר משה משעול, מרחוב אשתורי הפרחי 8, ת"א: חלב דל שומן? זה מסקרן. לא נסיתי אותו עדיין, אבל אני מתכונן לנסות עכשיו.

„שומרי משקל" ממליצים על חלב דל־שומן

שומרי משקל

לכבוד
הנהלת "תנובה"
שד' שאול המלך
תל-אביב

21.2.73

שלום רב,

הנידון: חלב דל-שומן

אנו מקדמים בברכה את הופעתו בשוק של חלב דל-שומן המכיל 1% שומן בלבד.

חלב דל-שומן הוא משקה חיוני ומומלץ המופיע בתפריטים של כל שומרי המשקל בעולם, הוא מייפה את עור הפנים, מספק לגוף מזון חיוני, ויחד עם זאת - אינו משמין.

אנו שמחים כי מעתה יכולים גם 150,000 חברינו בארץ להנות ממנו.

בברכה,

ג/ בת-שבע סילברמן

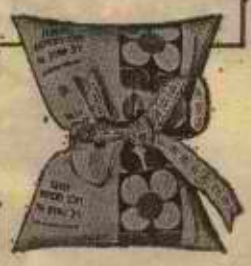

תנובה

16.4.73 ע.-(נ)
יומון ת"א

הנח"לאים הולכים הדייגים באים

(סוף מעמוד 5)

בים. אף־על־פי שבעבור השנתיים הראשונות עלה בידי הנח"לאים לשוות למקום מראה כפר־דייגים מקורי. בין הבתים הטרומיים התפתלו שבילים מרוצפים, שתילי נוי עלו וליבלבו מן החול הצהוב ואל המזח הציורי נקשרו סירות־דיג, צבועות ב־אדום צוהל, וחיילים־דייגים החלו לקצור יבולים צנועים של דגי מעדן כ„הג'אג" („דנים", בצר־פתית) ו„בורי", שעברו בהצלחה שיווק נסיוני באיטליה.

ענף־הדיג המקצועי בכללו, איננו דומה לגידול עגבניות, כל־שכן דיג בתולי בימת בארדאוויל. התקלות החלו למן ראשית ההיאחזות. בעוד ה־נח"לאים לומדים את גושא הדיג בבארדאוויל, נס־תמו פתחי הימה, המים ירדו ועימם נתמעט שלל הדגה. שתי שנות שפל רצופות חלפו, עד אשר הובא למקום המחפר הצף והוחל בהבקעת הפתחים הסתומים. כאשר נתמנה משה מורגן, מדריך־דיג מטעם המחלקה להתיישבות וליכד סביבו את קבו־צת הדייגים הצעירים, עדיין נמשכו המאמצים ל־שכנע את אחת התנועות ההתיישבותיות לקבל את הנקודה למסגרתה ולהעמיד לה את כוח־האדם ה־דרוש לפיתוח ענף הדיג. אך שום גוף התיישבותי לא נענה לקריאת בחוריו של מורגן, שהוסיפו להישען על חיילי ההיאחזות לבדם.

בין החיילים לדייגים האזרחיים

הדייגים האזרחים עברו לחיים שיתופיים מלאים עם החיילים במחנה המגורים, בהבדל משמעותי אחד: הדייגים קיבלו משכורת סוכנותית כמדריכי־משק, והסדר תשלומי פרמיה על שלל דגים מעל לכמות מסויימת. ואילו מחדלם של גופי ההתיישב־בות, יצר מציאות שבה הוכרח קומץ של חלוצי־דיג צעירים להישען על הנח"לאים לבדם, שנהפכו לפועלים־במדים ללא־שכר, אצל דייגים אזרחים ה־מעוניינים, הן בפיתוח הענף והן בקבלת פרמיות גבוהות.

במפקדת הנח"ל לא ראו בהסדר כזה פתרון מניח את הדעת לאורך זמן. נח"לאים כפופים לנו־הלי המשמעת הצבאית ויוצאים לעבודה בפקודה. אך, האנומאליה לא נעלמה מהם, ותסיסה פנימית החלה לתת אותותיה ביחסם לעבודה — ובתפוקתם.

משה מורגן מבין לרוחם: „בדיג הכל תלוי ברצון לעבודה. כשלא היה להם רצון — העבודה לא הלכה. למה שיהיה לנח"לאי איכפת אם הוא תופס דג, או תופס שלווה, כשמכריחים אותו לעבוד בשבילנו?"

איש סגל־הקבע בהיאחזות, סמל ירון בן־ארי, 21, מקיבוץ שריד, מפרש אחרת את דברי מורגן: „בנח"ל־ים נוצר מצב בלתי־רגיל בהיאחזויות, שקבוצת אזרחים החיים איתנו, אוכלים וגרים איתנו, אבל עובדים ומרוויחים בשביל עצמם, ואילו ה־נח"לאים עובדים אצלם כפועלים ללא־תמורת. בישוב אחד נוצרו שני סוגי מתיישבים. דייגים אזרחים שעובדים ומרוויחים, וחיילים שעובדים כדי שהדייגים האזרחים ירוויחו. זה טבעי שהדייגים מעוניינים להפיק רווחים וזה גם חיובי שהתפוקה תגדל והדיג יתפתח. אבל, בינתיים יש מעט דייגים אזרחים ושום תנועת התיישבות לא היתה מוכנה לשלוח הנה גרעין, אז המעמסה נפלה על הנח"לאים, וזה לא פלא שנוצרו חיכוכים".

„חוץ מזה" — מוסיף ירון, ומאשר בכך את פרשת מחדלי פיתוח ענף הדיג, כפי שתוארה בפי משה מורגן — „היו כאן כשלונות, שאי־אפשר לתלות אותם בנח"ל. שלחו הנה מומחים, שניסו להרים את הגושא בשיטות לא נכונות, והרבה זמן התבזבז על נסיונות לעבוד בציוד דיג בלתי־מתאים".

מפקד הנח"ל, אל"מ אשר דר, אומר: „בשלב מסויים היה ברור לנו, שככה העניינים אינם יכו־לים להימשך, ושצריך לחתוך: או שיוציאו את קבוצת הדייגים וימשיכו להחזיק במקום היאחזות נח"ל, או — אם יש עתיד למקום כנקודת־יישוב בכל צורת התיישבות שהיא, אז שיקבל על עצמו איזשהו גוף התיישבותי את אימוץ הנקודה ויבטיח את עתידה, לרבות פיתוח ענף הדיג. צריך להבין שאי־אפשר לבנות רק על היאחזות ניצול כלכלי רנטאבילי של ימת בארדאוויל, כי היאחזות נח"ל איננה צורת התיישבות נושאת רווחים".

„אנו יודעים כי עלולים אנו להידרש לפנות המקום"...

הואיל וימת בארדאוויל היא אוצר בלום — דברי משה מורגן: „2500 משפחות ערביות חיות על 2500 טונה דגים לשנה. על מאה טונה לשנה יכולות לחיות 25 משפחות יהודיות על 200 טונה אפשר לבסס ישוב לתפארת". הואיל וכך, הוחלט על־ידי הגורמים המיישבים, כי קבוצת הדייגים האזרחיים תתיישב במקום, בחסות אבטחה צבאית: „מבחינתי", אומר מפקד הנח"ל, „עשה הנח"ל את שלו עד גבול מסויים. עכשיו מקבלת את הנקודה קבוצת אזרחים. יתכן שהסידור חורג מן המקובל, אולי מפני שאין, כנראה, תכנית להקמת יישוב־קבע במקום, אך הנח"ל עדיין מפנה כאן נקודת־היאח־זות לאיזרוח, ואפילו צורת האיזרוח איננה קונבנ־ציונאלית — קרא לזה ישוב־דיג, או כפר־דייגים, — עובדה היא שבמקום שהחל הנח"ל, ימשיכו אז־רחים, כך שלמרות אי־ההיענות מצד התנועות וה־גופים המיישבים, הושג היעוד גם כאן".

בערך. שכן, מורגן וחבריו קיבלו לרשותם כפר־דייגים, על־תנאי מדיני מפורש. בטרם סוכם ההסכם עימם, חתמו החמישה־עשר כ„קבוצת דייגים מנח"ל־ים" על כתב־התחייבות, בנוסח הבא:

„...אין לנו אשליות ביחס לישיבת־קבע במקום. אנו יודעים, כי עלולים אנו להידרש לפנות את המקום מטעמים מדיניים ואנו מתחייבים בזה למלא אחר הדרישה, ללא כל תביעות מצדנו"...

The second photo shows a man speaking and a group of other men listening to him The caption reads: "Vienna. Press-club 'Concordia': Engineer I.Zeltser exposes the Zionist myth about the 'Promised Land'."

The reportage ends with the following passages:

"... The house in Malzgasse... Meetings... talks... Listening to these people and their confessions, we could not help asking ourselves: do they really believe that the original cause of all their present miseries lies first and foremost in themselves? These people had of their own free will denied their true Homeland, the country where the graves of their fathers and grand-fathers are, where they themselves had spent their lives, the country that had given them everything - education, work, the rights of citizens of the USSR. They gave all this up , having believed the Zionist promises, which in reality turned out to me soap bubbles. At present these people reproach themselves for their gullibility... But, when they left the Soviet Union, had they not known that they were depriving themselves of all the advantages of a socialist way of life, that they were going going to a capitalist country with all the ffaults inherent to it, faults of an exp ▪ iting society? They did know this, but they imagined that they were awaited by 'mountains of gold', they were vanquished by ambitious and sometimes mercenary desires and they had readily opened their hearts to the poison of the Israeli propaganda.

At present many of them, having tasted sorrow in capitalist Israel, have become apparently socially enlightened. Therefore one plain truth sounded so weightily at the press -conference... People who left the Soviet Union feel in bourgeois Israel that they have been deceived, deprived of their accustomed rights and privileges. The understand the inhuman direction of the Zionist doctrines. Life in Israel cannot satisfy their political, material and moral demands.This leads to to sharp spiritual conflicts, which frequently end tragically - the death of a person or his moral degradation, his spiritual emptiness...."

(To be translated in full)

* * *

./18

שיחה בין סיני ויחיאל ביום 15.3.73

הפניתי את תשומת לב יחיאל להצעות השינויים בהסכם ההסדר של נחל-ים. הוא קבל את ההצעות הנ"ל והבטיח להכניס אותם בנוסח הרשמי שיופץ.

בתאריך הנ"ל קבלתי גם את אישורו של יוסקה יהלום לשינויים.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

משרד ראש הממשלה

ארכיון המדינה

טופס מראה מקום להוצאת תעודות יחידות*

חטיבה מס': 124.0

מיכל מס': 7455-ר

תיק מס': 3

תאריך התעודה: 1972-1974

שם מחבר התעודה: מלוגל

שם הנמען: סלקר

סוג התעודה (סמן √ במקום המתאים):

- [x] מכתב
- [ ] מברק
- [ ] תזכיר או מיזכר
- [ ] דין וחשבון או זכרון דברים משיחה או דיון
- [ ] פרוטוקול של שיחה, דיון או ישיבה

*הטופס ימולא בשני עותקים. העותק הירוק יוכנס לתיק במקום התעודה שהוצאה; העותק הלבן יצורף לתעודה שהוצאה.

הכנסת

חבר הכנסת

שמואל תמיר (כצנלסון)

תל-אביב, י' באדר ב' תשל"ג
14 במרץ 1973.

לכבוד
השר ישראל גלילי
ירושלים.

אדוני השר,

נוכח הידיעות שפורסמו על כוונה לבטל את האחזות נחל בנחל-ים, אשר על משמעותה הבטחונית, המדינית והתקדימית, איני צריך להכביר מלים, אודה לך אם תמסור לי את מלוא המידע העובדתי בנושא, וכן אם הופעל לחץ חיצוני כלשהו, במישרין או בעקיפין, במפורש או ברמיזה, להרפיית המאחז הישראלי בנקודה חשובה זו.

בתודה מראש על תשומת הלב,
בכבוד רב, ובברכה,

שמואל תמיר (כצנלסון).

ירושלים, כ"ד באדר ב' תשל"ג
27 במרץ 1973

לחה"כ ש.תמיר שלום,

בתשובה למכתבך ובהמשך לשיחתנו הנני לחזור ולהבהיר:

א. לפי מיטב ידיעתי עד שעת כתיבת מכתבי זה לא הופעל כל לחץ חיצוני ישיר או עקיף, במפורש או ברמיזה, "להרפיית המאחז הישראלי" בנחל-ים. בשעתו נתבקש דובר משרד החוץ להכחיש ידיעה מסולפת זו שראתה אור בעיתונות.

ב. אין החלטה לבטל את ההאחזות.
מאחר ובגרעין הנח"ל החובה עתה במקום ינוע במסלולו בהתאם לתכנית שנקבעה אשתקד ע"י פיקוד הנח"ל, הוחלט לבסס את אחיזתנו במקום ע"י קבוצת דייגים אשר יתפרנסו על הדגה. קבוצת הדייגים תמשיך בנסיונות לפתח את הדייג בפקוח המחלקה להתיישבות. ביתן האישור התקציבי לכך. צה"ל יוסיף לספק המים והחשמל.

ב ב ר כ ה ,

ישראל גלילי

[illegible]

[illegible] 27

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

93372

משה ז"ק • האיתות של נח"ל"ים

חמש מאות סטודנטים ופרופסורים מארגנים עצומה אל הממשלה נגד סינוי נח"ל"ים בסיני.

ידיעה זו, שחלפה בעתונות השבוע, היא רק אחת הדוגמות האופייניות לבלבול־מוח, הקיים אצלנו ביחס להתנחלות.

אחר שכבוד ראש הממשלה מכריזה בישיבת הועד־הפועל הציוני, כי יש זכות ליהודים להתנחל בכל חלק מחלקי ארץ־ישראל, מסוג שר־החוץ — בהעדרה — את הדרישה להתנחלות בכל מקום כ„מוסר הוטנטוטי".

כאשר מרמזת העתונות האמריקנית, כי קיפולה של התנחלות הנח"ל בנח"ל"ים הוא תוצאה של לחץ מדיני, ממהרת הממשלה להכחיש ולהסביר, כי זוהי רק שאלה של חילופין בין נח"לאים לדייגים, והתילופים באו לא בשל לחץ מדיני, אלא בשל סיבות כלכליות.

הדגשה זו של הסיבות הכלכליות, שהביאו לקיפולה של האיאחזות הנח"ל, יש בה כדי לטשטש את המהות האמיתית של האיאחזות, שמלכתחילה לא הוקמה לצרכים כלכליים, אלא לצורך בטחוני בלבד. הקמת כפר דייגים במקום האיאחזות יש בה כדי לטשטש את מהות האיאחזות בסיני מעבר לפיתחת־רפיח ולרצף שארם אל־שייח', אשר עליהם משתיתה הממשלה את הגבולות הבטוחים והמוגנים בכל משא־ומתן אפשרי עם מצרים.

וטישטוש התחומים ועירבוב־המושגים ביחס להתנחלות הם מעל ומעבר לשאלה זו של ההתנחלות, של האיאחזות בנח"ל"ים.

●

כתבתו בגליון הקודם של „ימים ולילות" סיפר אהרון דולב, כי הדייגים, הבאים עכשיו להחליף את הנח"לאים, חתמו על כתב התחייבות בזו הלשון:

„... אין לנו אשליות ביחס לישיבת־קבע במקום. אנו יודעים, כי עלולים אנו להידרש לפנות את המקום מטעמים מדיניים, ואנו מתחייבים בזה למלא אחר הדרישה, ללא כל תביעות מצדנו"...

ידיעה זו, שהדייגים יודעים וחותמים, כי עשויים להידרש לפנות את המקום מטעמים מדיניים, צריכה היתה להיות מודעת לא רק לדייגים אלא לכל הציבור; ודווקא מי שגורסים את זכותו של כל יהודי להתנחל בכל חלק מארץ ישראל, חיו צריכים כבר מעכשיו להחדיר בליבות עצמם וזולתם את התודעה, כי ישנם חלקים מעבר לקו־הירוק, שבהם אנו עומדים על זכותנו הגמורה להתנחל ולשבת שם גם אחרי הסכם־שלום, כאשר יבוא. אלה הם חלקים של ארץ־ישראל. כי בארץ־ישראל אנו יושבים בכוח־הזכות, ולא רק בזכות הכוח. מה שאין כן באותם החלקים, ששם ישיבתנו היא בזכות הכוח ובזכות נצחוננו במלחמה.

מתוך הדגשת־יתר, שאין אנו מתכוננים להתנחל במקומות, שהם מחוץ לארץ ישראל, או שאינם הכרחיים לנו מטעמי־הגנה, אנו מחזקים את תביעתנו לישיבה ולהתנחלות בחלקים של ארץ ישראל. ברגע שההתנחלות איננה מוגדרת בגבולות של הזכות, נפגם תוקפה של הזכות.

●

לכן, כאשר הוחלט מטעם שהוחלט לפרק את נח"ל"ים ולמסור את הנקודה לדייגים, לא היה צורך ולא היה הכרח להסביר את כל הנימוקים הכלכליים והחברתיים, שביאו לכלל החלטה זו. להיפך, אפשר היה לנצל החלטה זו כדי לאותת למצרים ולומר להם: הנה התחלנו שלא לעבור אל מעבר לאותם הקווים. לשטחים שבמסגרת הסכם שלום בינינו וביניכם אנחנו מוכנים לפנותם.

החלטה כזאת ומעשה כזה אפשר להשוך לנוף לפעולה מדינית ביגלאומית. צריך גם ללמוד מן הדוקטרינה של קיסינג'ר: במשך שנים הטיף לתורה של „פעולות מקבילות" של צדדים יריבים כהכנה להידברות. בשיטה זו נקט גם כלפי ברית המועצות וגם כלפי סין, לפני שבאו ההידברויות ופגישות־הפסגה. עוד לפני ההידברות על צמצום הנשק האסטרטגי החלה ארה"ב לצמצם על דעת עצמה את חימושה האסטרטגי, וכך אותתה לברית המועצות, שגם היא יכולה ללכת בדרך זו. זה פילס את הדרך לראשית־ההידברות בין שתי המעצמות.

מובן שלנו, בתנאים שלנו, קשה לעשות צעדים חד־צדדיים של פינוי ושל נסיגה, כדי לאותת לצד שכנגד. אך כאשר אנחנו עושים צעדים מסוימים — לא נסיגה, אלא החלפת נח"לאים בדייגים, הוצאת היאחזות בטחונית ממקום, שהוא מעבר למפה המשוערת של ישראל שלאחר הסכם־השלום, הרי טישטושה של עובדה זו אינו מקרב את השלום. אינו מביא אותנו לראשיתו של אופק, ששם תיראה אפשרית הידברות כלשהי עם מצרים.

●

אנחנו דאגנו מאוד לחזור ולהדגיש, שאין זו נסיגה מדינית. המצרים, מצידם החלו לשער שהתקפלנו מנח"ל"ים בגלל לחץ אמריקני. והתוצאה היא: מלבד ההפסדים הכלכליים שהפסדנו מן ההשקעות, שהשקענו בנח"ל"ים, גם לא הרווחנו דבר — אף שהיינו יכולים להרוויח הישגים מדיניים רבים. הממשלה חששה שמא יתפרש הדבר כראשית נסיגה, והלא השנה שנת־בחירות, ולכן עשתה הכל כדי שהעובדה של קיפול ההיאחזות לא תקבל את המשמעות האפשרית של איתות למצרים.

במקום זה נמצאנו בשבוע שעבר וגם השבוע בחילופי־איתות מסוג אחר עם מצרים. המצרים אותתו לנו שאחרי ביקור ברז'נייב בוואשינגטון יקבלו מטוסי „מיג 23" ואולי גם טילי קרקע־קרקע; ואנחנו אותתנו להם עוד קודם לכן, שאנחנו מקבלים „פאנטומים" ו„סקייהוקים" מארה"ב.

כלומר, אנחנו והמצרים ממשיכים בדו־שיח מסוג זה אף כי המצרים למדו השבוע, שברית המועצות מעוניינת מאוד בהסכמים עם ארה"ב, ולא תרשה כל הסלמה צבאית במזרח התיכון, כדי שלא לבוא לכלל חיכוך אפשרי עם מעצמת־העל האחרת.

הסובייטים מעוניינים בחיטה האמריקנית, הסובייטים מעוניינים במכנולוגיה האמריקנית. אלה חשובות להם מאוד, ולמענן הם מוכנים לעשות הרבה מאוד — ובוודאי שלא יסכנו אותן בגלל הרפתקות של מצרים שטשון חזור לברית־המועצות.

כמובן, במצב זה של הפשרה בין־מעצמות, של הסכם בלתי־כתוב למניעת התלקחות במזרח התיכון, רצוי לנו יותר לאותת למצרים ולהציג לפניה ראשית חוט של הידברות, מאשר לדחוף אותה להתנצחות מילולית.

ראשית החוט להידברות — גם אם הסיכויים המידיים לכך קלושים — עדיפה על שימוש־יתר בהכרזות־הרתעה.

במצב זה של הפשרה בין־גושית, ייקלט שידור שלנו על תדר של הידברות באיזור קליטה טובה הרבה יותר מכל הכרזה המושתתת על הניגודים בין המעצמות, על המירוץ ביניהן במזרח התיכון.

כמובן אין לטעות: עדיין לא הגענו לאחרית־הימים, ועדיין קיימת התחרות בין המעצמות. אך אין זה מונע אותנו מלשדר על אותו גל, של „הפשרה" בין המעצמות, בלא לחשוש שהפשרה זו מן ההכרח שתוליד לחץ עלינו.

אם נשב בחוסר־מעש, ובחוסר מעוף של יוזמות מדיניות, כי אז יש סכנה שביום מן הימים יבואו אלינו ויאמרו: עד מתי? אך אם נדע ליזום פעולות מדיניות, בלא שנוי אלץ לזוז אף סנטימטר אחד לפני השלום, כי אז אנחנו נכתיב את המהלכים, במקום שתצד האחר ייזום וילחץ.

אבל התנועה לפעולה מדינית צריכה להיות מעוגנת בכוח הזכות שלנו על ארץ־ישראל, שהיא היסוד גם לשלום בארץ־ישראל.

In connection with the new violations of the cease-fire , the Security Council on October 25 adopted a resolution for an immediate creation of an emergency force of the UNO, which would be dislocated in the zones of the military actions.

It should be stressed that the special value of the Security Council resolution of October 22 lies in the fact that it not only provides for a ceasefire, but that it also provides the implementation of important steps directed at the removal of the very causes of war. The interested parties are supposed to start immediately the practical implementation of the resolution on the Near East adopted by the SEcurity Council on November 22, 1967 - the implementation of all its parts.

The Soviet Union firmly and consistently supports the just demands of the Arab peoples. As stated in the speech made by L.I.Brezhnev at the World Peace Congress... the USSR is prepared to take part in approprate guarantees.

However, as shown by events, the ensurance of a stable and just peace in the Near East , with the taking into consideration of all the legitimate rights of the interested parties - does not at all enter the plans of the Tel Aviv aggressors and their protectors from the NATO. All sorts of contributions from the American Zionist circles are also lavish. Especially after the trip to the USA made by the Minister of Foreign Affairs , Eban, and the Minister of Finance, Sapir. Well, it is quite understandable, after all Sapir complained that only the first seven days of the war had cost Tel Aviv 1 billion 800 million Dolaars. And to replace military equipment and arms another billion of Dollars is needed..."

* * *

From: BBC- October 31, 1973 (SU/4438/A4/1)

1) REPORT OF CBS INTERVIEW BY GOLDA MEIR (Moscow in Arabic 15.30 GMT 29.10.73) is a report, saying:

"Golda Meir, the Israeli Premier, said that she did not completely agree with the assessment of the American President Nixon regarding the possibilities of the establishemnt of peace in the Middle East. Golda Meir made a statement to the

על המשמר 9/3/73

"פירוק נחל-ים - ראשית נסיגה מסיני"

סוכנות איפ"י מסרה אתמול מתל-אביב, כי פירוקה של האחזות נחל-ים הוא אות ראשון לנסיגה חלקית של ישראל מסיני. למרות שדוברים רשמיים נמנעים ממתן פירוש-מדיני להחלטה על פירוק היאחזות הדייג, נראה, כי הצעד הזה קשור בהחלטת ממשלת ישראל להחזיר חלק נכבד מסיני למצריים בעקבות חתימת הסכם שלום עמה, מציין כתב סוכנות הידיעות הקושר גם את הדבר עם היוזמה האמריקאית לנסיגה ישראלית מתעלת-סואץ.

(איפ"י)

[illegible]

[illegible] - [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

J.P.
8.3.73

Nahal Yam will be disbanded

Jerusalem Post Political Reporter

TEL AVIV. — A Nahal outpost on the northern Sinai coast will be disbanded and replaced by a civilian fishing village, authoritative sources confirmed yesterday.

The decision is clearly based on Government policy which leaves the political future of Sinai completely open. Official spokesman have gone out of their way to stress there is no intention of abandoning the site of Nahal Yam. At the same time there is no plan to make it a permanent settlement.

Nahal Yam was set up in 1968 at Lake Bardawill on the Mediterranean coast midway between the Suez Canal and El Arish, one of the first settlements outside the pre-1967 border and the first in Sinai.

FISHING FAILURE

Itim's correspondent in Gaza quotes the Jewish Agency's Settlement Department as stating that the decision to disband the settlement grew out of the failure to develop a profitable fishing industry: this required a high degree of professional competence and round the clock fishing. The Nahal youngsters worked only eight hours a day and averaged 30 tons of fish a year — about 1½ per cent of the potential catch.

The settlers claim they have not been given the same support granted other settlements outside the Green Line.

Speculation that the move meant Nahal Yam was excluded from Israel's future borders has met with an angry reaction from the office of Minister Yisrael Galili, head of the Cabinet's Settlement Committee, which claimed that economic considerations alone — and not map drawing — prompted the decision.

8.3.73 הארץ

קבוצת דייגים במקום נח"ל-ים

היאחזות הנח"ל בצפון סיני, על שפת ים בדראוויל, תפורק, ובמקומה תבוא קבוצת צעירים משוחררי צה"ל, שתמשיך לע־סוק בדיג.

לכתב עתי"ם נמסר ממחלקת ההתישבות של הסוכנות היהודית שההחלטה לפרק את התיאחזות גפ־לה מאחר שאנשי התיאחזות לא ה־גיעו לרווחיות בדיג ומחוסר תנ־אים לפיתוח ענפי חקלאות אחרים.

חברה, שתדיג כימה עשירית הדגה דורש מומחיות, ובעיקר עבו־דה מאומצת ורצופה של 24 שעות ביממה, ללא הפסקה. החיילים עסקו בדיג רק שמונה שעות ביממה. המלל השנתי של הדיג הגיע לכדי 30 טון לשנה, שהם רק אחוז וחצי מסלל הדגה האפשרי.

אנשי ההיאחזות סבנו לעומת זאת שהם לא זכו לתמיכה, שקיבלו יתר תנקודות שהוקמו מעבר לקו הירוק.

נודע, שבלשכת השר גלילי הוב־עה תרעובת של הפרסומים בדבר פירוק ההיאחזות ובפרט על הפר־שנות שליוותה פרסומים אלה. ו־שגרסה כי ההחלטה נפלה מאחר והישוב נמצא מעבר לקו הגבולות העתידים של מדינת ישראל, נמסר, שאין לראות בצעד זה כל סימן של שרטוט קיים, וכל מה שנעשה — נעשה מתוך מניעים כלכליים שחורים.

ההיאחזות, שהוקמה בשנת 1968, היתה בין הישובים הראשונים ש־הוקמו מעבר לקו הירוק, והראשון בסיני. נחל ים שימשה עד למל־חמת ההתשה גם תחנת שירותים לטיילים ותיירים. אולם בזמן האחר־רון עסק קומץ המתיישבים בדיג ובהחזקת הרשוב בלבד.

/ראמרת

שודר בקול ישראל ביום 7.3.73 בחדשות השעה 14.00

היאחזות נחל-ים שלחוף ימת ברדאויל בצפון סיני תפורק בעוד כחודשיים ובמקום תתיישב קבוצה קטנה של דייגים. כך מוסר כתבנו שלום קיטל אשר סייר בהיאחזות. נחל-ים נתקלה בקשיים כלכליים מאחר ואנשיה שולים רק 30 טון דגים בשנה, לעומת 2100 טון הנופלים שלל לדייגי אל-עריש שגם הם פורשים רשת בימה.

אנשי חטיבת ההתיישבות בהסתדרות הציונית הביעו באוזני כתבנו תקווה שדייגים אזרחיים יוכלו להגדיל את השלל ועוד אמרו כי אין כל כוונה להפוך בעתיד הקרוב את נחל-ים לישוב אזרחי קבוע.

[illegible]

[illegible]

מדבריו של שמואל תמיר ב-7.3.73 בכנסת בתוך הדיון על משרד התיירות:

ומה שמחריד מכל וזה ממש מחריד, כאשר קראנו אתמול בעיתונות שיש כוונה להתקפל מהיאחזות בחל-ים מקום שניתן היה לפתחו כאתר תיירות ממדרגה ראשונה. אני יודע שהשיקולים וההחלטות בנושא זה אינם צריכים להיות מכוונים לשר התיירות דווקא אבל אני פונה אליו כאחד מחברי הממשלה ואם הוא איננו כאן, אל סגן שר התיירות שכן במצא כאן ואני מזמין את תשומת לבו. נראה לי שהצעד הזה או הכוונה הזאת או המגמה הזאת אם יש בה אמת להתקפל מן האתר הבטחוני המובהק של בחל-ים, מאתר שיכול להפוך לא רק למקום דייג ופיתוח דייג ופיתוח חקלאי מיוחד, אלא גם כמוקד תיירות בלתי רגיל, מראה על חולשת-דעת ועל פיק ברכיים עצמי בלבד.

- - - - -

אז מה הדיבורים על עזיבת בחל-ים, על עזיבת בקודת ישוב שכבר הוחל בהקמתה. בקודת ישוב שכל גרעיני ההשכרה התחננו להתיישב בה, ושעולים מרוסיה רצו דווקא ללכת אליה, אל בחל-ים, אחד הקסמים של ארצנו. הייתי מצפה שמשרד התיירות בנושא זה יהיה גורם מדרבן מזוית ראיה שלו ויאמר: אני רוצה את הקמת המקום הזה. אני רוצה להפוך אותו לגן-עדן לתיירים כמו לאזרחים ישראליים.

אני פונה לשר התיירות ואני פונה לממשלה לחזור בהם מן המחשבה הנואלת הזאת לזנוח את הפינה ההיא שהיא בסיס בטחוני ממדרגה ראשונה לצפון מערב סיני ומוקד אזרחי שישראל חייבת לתקוע בו יתד ולהעמיק שורש ולא להרהר לרגע על נטישתו, על התקדים המסוכן של נטישת ישוב אזרחי.

חה"כ יפרח מבקש לשנות את המילה "נואלת".

<u>תמיר</u>: שקלתי פעמיים, היו לי שני מונחים הרבה יותר חריפים והחלטתי להתאפק ולומר "נואלת".

בדברי רש"י בפרשת תצא כ-ז.ז.ז בפסוק בחרב תהרוג את בעלה מתרגמים:

וכן בחרב בלי רחם ובלי חרטה, בשביל שהיה אשתו בעולה ברגע הרג בחרב
לחנוק אותה בחוט-הם בגדה בלבד וכן לשון בחרב בחרב
נשרפה. אבל דברי הפרשנים הנמשכים בדרך זו אינם בדברי חכמה
בדברי הגר מתרגמים דברים אלו אלו בדרך אחר בחרב אחרי בחרב מפשטו רק
מה אחרי בחרב. אי בכך כי מתרגמים בלי בטחון בחרב רצה בדרך בן מרגם
רבי. בדאי כי בחבר מה אי מתרגם מדאי אי מפשט מדאי אם בם בחרב לחנוק
כי מאחר מבחרב מרבים כי בחוט-הם, בשביל בדרך לא רק לבדו רבים
רבותם רבים רבותם מלאי בדרך, אבל גם בגלל מתרגם בחוט מרד, בדאי
כי מרמז-רמז רבי בדרך בדרך בבחר בדרך.

- - - - - -

אי אם מתרגמים כי בדרך בחוט-הם, כי בדרך בחרב רבים בחר בחבלים.
בדרך רבים בכי אחרים מחבלים מחנקים לחנוק בח. רבותם בדרכים
רבי בדרך לבדו אבל, אי בחוט-הם, אחר מבחרב כי אחרי. מדוע בבחר
בחרב מתרגמים בדרך לא רחם בדרך בדרך בדרך בדרך: אבל בדרך
אם מבחר בחרב מדוע. אבל בדרך לחנוק אחר לבד-בדרך לחנוקים בחר לבדו
לבדו.

אבל בדרך לבד בחרב בדרך בדרך לבחר בחרב בחרב כי מחבלים מבדרך
מדוע לבדו אם מבחר מבדר בחרב בחרב בחרב בחרב לבחר בחרב לבדו בחרב
בחרב בחרב אחרים בבחרב מבחר לבדו כי בחר לבדו בדרך בדרך לבדו
לבדו כי בבחר, כי מבדרך מבחר כי בחרב בדרך אחרים.

מה"ר יחיאל מיכל מבדרך אם מבחר "בדרכו".
<u>אחר</u>: מבדרך בחרב, אין לי כי בחרב בדרך בדרך מבחר בדרך
לבדו בדרך בדרך "בדרכו".

המשמר

7.3.73 המשמר

האחזות נח"ל־ים תהפיך ליישוב דייגים קטן

פירוק ההיאחזות מסיבות מדיניות וכלכליות

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

היאחזות נח"ליים לא תפורק גם אחרי שחיילי הנח"ל יפונו ממנה, אלא תישאר יישוב קטן של דייגים.

מחטיבת ההתיישבות של ההסתדרות הציונית נמסר, כי היאחזות הנח"ל מתלבטת בקשיים בפיתוח ענף הדיג, עקב סתימת פתחים בסביבת ברדוויל אשר דרכם חדרה הדגה העשירה לשטח האגמים. כן סובלים אנשי ההיאחזות מחוסר מים, הן מונע פיתוח חקלאות.

קבוצת דייגים פרטית עוסקת עתה בדיג במקום והיא תמשיך לפעול באיזור ימת ברדוויל. ביטולה של היאחזות הנח"ל קשור גם בסיבות מדיניות. מאחר שלדעת גורמים הקובעים את מפת ההתנחלות לא תיכלל נח"ל־ים בתחום זה.

HCWM EF.E.6

(ת"ל-יפ.

למשרד

השר ישראל גלילי

אל ה' מר אריגון
מנכ"ל המשרד

הדברים המיוחסים לי, שיצאו אל ה"הארץ" מיום 6.3.93
אינם תואמים כלל וכלל את דברי בחוג הלקוחות של
איחוד הקבוצות והקיבוצים. דברי נאמרו בחוג סגור
ולא נלחמו עמונאים אלא מבחוץ לבבם. לא בדברים
כלל על היאבקות נגד ולא על פירוקה.

בברכה

ישראל גלילי

(הערות)

— אין הבדל בין "ל" לבין
— לא הים הולך אל הנהר
ישנה רק בעיה איך
לא נשלחו מלחים לבדוק את
המשלחת. מי הוא אחראי בנושא
— לכן הנושא של שעון עצר
(ל") מולך הנדון שבל"ל יש
לבדוק ישנה לדבר לגבי רק
אחים, וכיצד המלחים מלים מי
יגלף ואחר מל"ל ש. הנושא
עמוק בכולן ונשלחו בלוח ב' ל
שקבלת בינינו אינה אחרת
מסוכן לבחון בעיה.

הנקודה היא המעלה לבדיקות לבד ולבחון
הנקודה מה לעשות שלא שקבלת
בינינו לא בהיום הנשלחת יש מלים
לא לגלות אותם בהתאמה ל (ל").

"הארץ" 6.3.73

היאחזות נחל־ים תפורק כנראה מסיבות מדיניות וכלכליות

רמז של השר גלילי בפגישת איחוד הקבוצות והקיבוצים

מאת יהודה ליטני
כופר „הארץ"

היאחזות נחל־ים תפורק כנראה בשנה הבאה, מסיבות מדיניות, כלכליות וטכניות. השר ישראל גלילי רמז על כך בפגישה שערך לפני שבועיים עם הנהגת הרעיוני־פוליטי של איחוד הקבוצות והקיבוצים.

מר גלילי אמר באותה פגישה, כי מי שמעיין טוב במצב, יוכל לראות את מפת העתיד של ישראל ולראייה ציין את ישובי רמת־הגולן, בקעת־הירדן, שארם א־שייח' ופיתחת רפיח. הוא רמז, כי יש מחשבה לפרק את נחל־ים מסיבות פוליטיות.

ההיאחזות היא ליד ימת בארדא־ויל, כ־60 ק"מ מתעלת סואץ ובהתאם לכל הדעות השוררות כיום במערך, מצוייה ההיאחזות בתחום השטח המיועד להיות מוחזר למצרים. הענף העיקרי עליו נשענת ההיאחזות הוא הדייג ובעת האחרונה התדלדלה הדגה מאד, כתוצאה מסתימת פתחים בין הימה לבין הים־התיכון. כן נוצר קושי בהכשרת דייגים במקום בגלל השהות הקצרה של חיילי הנח"ל בהיאחזות.

ראש מחלקת ההתיישבות בסוכנות, ד"ר רענן ויין, אמר שלא ידוע לו על מחשבה לפירוק ההיאחזות, אך ציין שיש קשיים באחזקת הנקודה. לדבריו לא נמצאו דרכים לפיתוח הדייג ובגלל חוסר מים אין אפשרות לפתח במקום חקלאות. בינתיים לא נמצא גוף שיהיה מוכן לאזרח את הנקודה. אם יימצא גוף כזה הדבר, יואב לדיון בוועדת השרים לענייני התיישבות, — אמר ד"ר ויין.

Pi

לרדין מאיר
רבי ציון

לכבוד הגאון ר'
הרב אבן
זנזלס אלעזר

e, 1/13N2

הרב יואל אטלמן 1967

בקבוץ האאלה ולמו אמל ים בנובמבר 72

מאחר שלמו נמאס מעבודה לתקע ישב של רבש.

היום מעבר של הקלת מים, הושקו חבר מלון

לו - למו ים.

בוא בבוקר מלאת פי שלש.

אחר 3 שעות. נסעה לקיבוץ.

נעשה בדרכים לשלמו מי ים הגלש. ולא הצליחו,

לסתום מים מאל עיול.

יך דיינ - לא.

הבעיה עומדת - הנסיון לפי המלאת

שתכ רמת בקרו ביקשנו

נמשיך במסקרת

THE JEWISH AGENCY
LAND SETTLEMENT DEPT.

HEAD OFFICE
P. O. B. 92, JERUSALEM
Tel. 39261

הסוכנות היהודית
המחלקה להתישבות חקלאית

משרד ההנהלה
ת. ד. 92, ירושלים
טל. 39261

ג' באדר ב' תשל"ג
7 במרץ 1973

לכבוד
השר י. גלילי
משרד ראש הממשלה
ירושלים

א.נ.,

הנדון: נחל-ים

הריני ממציא לך רצ"ב מכתב התחייבות עליו חתומים 8 הדייגים העומדים לקבל לידם את מחנה ההאחזות וציוד הדיג שבמקום.

מועמדים נוספים לגרעין, העומדים להתקבל בחדשים הקרובים, לקראת אזרות ההאחזות, יתבקשו לחתום על אותה התחייבות.

לאור הודעת צה"ל על נכונותו להסדיר אספקת המים, התאורה ושמירת המחנה ולאור מכתב ההתחייבות הרצ"ב נסכם סופית, בדיון שנקיים ביום 13.3.73, דבר אזרוחה של ההאחזות במקום, ברוח וכלשון ההחלטה שהתקבלה בדיון, בו השתתפו גם שר החקלאות והאלוף ש. גזית, מיום

ב ב ר כ ה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

העתק: ד"ר ר. ויץ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(5)

19.2.73

הנדון: נח"ל ים

אנו קבוצת דייגים מודעים לעובדה שאין כיום בכוונת הממשלה להקים ישוב קבע בנחל ים ולאור זה אנו מודעים לעובדות הבאות:

1) ידוע לנו ההיקף התקציבי והסדורים הכספיים המוצעים לגבי נחל ים.

2) ידוע לנו כי לא יוקמו מבני קבע בנחל ים ומתקני קבע.

3) במידה ונדרש לעזוב המקום לא תהיינה לנו כל תביעות כלפי הממשלה או המוסדות המישבים.

4) המחלקה להתישבות תסייע לנו להתישב במקום אחר.

על החתום

קבוצת הדייגים בנחל ים.

יעקב אלה אברהם.

לשכת שר החקלאות

11 בפברואר 1973
ט' אדר א' תשל"ג

אל: מר י. אדמוני - מנהל המח' להתישבות - הסובנות.

מאת: עוזר השר.

הנדון: נחל - ים.

סימוכין: (מכתבך מתאריך- 4.2.73).

בפגישה שהתקיימה ב- 7.2.73 בין השרים בתי וגלילי סוכם:

1. במדה והשרים יקבלו:

א. התחייבות בכתב מצה"ל כי הוא נוטל על עצמו את האחריות לאספקת המים, החשמל וקיום השמירה בנחל ים.

ב. התחייבות בכתב מקבוצת הדייגים כי ידוע להם שהמקום איננו מיועד להתישבות עתה וכי לא תהינה להם כל תביעות במדה וידרשו לפנות את המקום.

ייענו השרים לבקשתם להמשיך ולהחזיק במקום לאחר פינוי הנח"ל, וזאת לתקופת נסיון.

2. המח' להתישבות תעביר לשרים פרטים על אודות הקבוצה המתיישבת בנחל ים.

אודה לך על טיפולך.

ב ב ר כ ה,

טוביה מצקביץ
עוזר שר החקלאות

העתקים:

השר גלילי
ד"ר ר. וויץ
אלוף ש. גזית

[illegible]

[illegible]

[illegible]

THE JEWISH AGENCY
LAND SETTLEMENT DEPT.

HEAD OFFICE
P.O.B. 92, JERUSALEM
Tel. 39261

הסוכנות היהודית
המחלקה להתישבות חקלאית

משרד ההנהלה
ת. ד. 92, ירושלים
טל. 39261

ב' באדר א' תשל"ג
4 בפברואר 1973

לכבוד
השר י. גלילי
השר ח. גבתי

א.נ.,

הנידון: נחל - ים

בעקבות דיונים נוספים שקיימנו עם שלטונות צה"ל הרינו להודיעכם על נכונות הצבא לשול על עצמו האחריות למספר נושאים הקשורים בהחזקת הנקודה לאחר הוצאת הנח"ל מהמקום.

בין השאר ישול הצבא האחריות לאספקת המים, הפעלת החשמל וקיום השמירה במקום.

מאחר וכך נראה שההוצאה להחזקת הנקודה ע"י גרעין דייגים אזרחי בשנת 1973 לא תעלה על סך -.150,000 ל"י.

במסגרת הסכום הנ"ל וההשקעות הקיימות במקום תתאפשר תעסוקת 25 גברים ועוד 5 נשים.

קבוצת הדייגים הקיימת מונה כיום 11 איש אך נראה שיש אפשרות להגדילה למתכונת האפשרית מבחינת התעסוקה.

לאור הנ"ל הרינו ממליצים להמשיך ולהחזיק במקום לאחר פנוי הנח"ל בחודש מאי ש.ז. ע"י קבוצת הדייגים האמורה.

לחברי הקבוצה ידוע שמעמדם במקום הוא מעמד זמני ולא תהיינה לכם כל תביעות במידה וידרשו לפנות המקום. (אנו מוכנים להענות למשאלת החברים שבמידה וידרשו לעזוב המקום נסייע בידם להתישב באחד הישובים האחרים שבשפולנו).

הרינו מבקשים ומציעים הענותכם להמלצתנו כנ"ל.

ב ב ר כ ה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

העתק: ד"ר ר. ויץ
אלוף ש. גזית, משרד הבטחון

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

18.1.73

מר

האלוף גזית הודיע טלפונית לשר גלילי כי שר הבטחון

הביע דעתו בעד הפסקת הפעילות של הגורמים האזרחיים

ההתיישבותיים בא-טור ונחל-ים.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

י"ב טבת תשל"ג
15.12.72

לכבוד
תא"ל ש. גזית
מתאם הפעולות בשטחים

א.נ.,

הנדון: נחל - יט

בדיון שקיימנו היום עם השרים ח.הגבתי ו י. גלילי סוכם שאין רואים עדה פעולה להשיבת התחישבות במקום לאור המצב הקיים בהאחזות והערכת אפשרות התנחלות הקבע במקומע

משמעות ההחלטה היא שהחל מאפריל 1973 הופסק פעולת התשיבה במקום.

נודה לך באם תביא סכום זה גם לידיעת שר הבטחון.

בברכה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

העתק: לשכת השר י. גלילי
לשכת השר ח. הבתי
ד"ר רענן ויץ

[illegible]

ח' טבת תשל"ג
13.12.72

לכבוד
שר החקלאות
הקרית
תל-אביב

א.נ.,

הנדון: נחל - ים

בהתאם לבקשתך ובהמשך לכתבה שהתפרסמה בבלילון נובמבר 1972 של "יריעות לחברי הנוער המושבים".

1. אגף הנוער והנחל ועקוד הנחל תעלו כבר לפני שנה בעית המשך קיומה של האחזות במקום.

לדברי הנ"ל לא ניתן להמשיך ולקיים האחזות, באשר קיימת שחיקה בגרעינים הנשלחים למקום בגלל סוג העסוקה והעובדה שבמשקי היעד לא קיים ענף הדייג, שהוא ענף העסוקה היחיד כמעט בנחל-ים.

2. בעקבות הנ"ל קיימנו מספר ביקורים עם משרד הבטחון בהם סוכם שהאחזות נחל תקויים במקום עד 1.4.73. עד למועד זה על המחלקה להתיישבות לקבל החלטה בקשר לעתיד המקום.

3. במשך החודשים האחרונים התבצע גרעין המונה כיום 8 - 10 אזרחים השוחף כבר היום לפעולות הדייג בנחל-ים, על בסיס הסכם בינו לבין המחלקה ומשרד הבטחון.

4. הגרעין הנ"ל מוכן לקבל על עצמו לאזרח את נחל-ים לקראת 1.4.73. ואף להגיע למת האדם שלו עד כדי 25 - 30 איש עד למועד זה.

5. בשיחה שקיימנו עם חברי הגרעין העלו הם דרישה ישר בבד עם עבלת הגרעין את מחנה נחל-ים וציוד הדייג, יוחל בהכנון ובצוע הקמת ישוב קבע במקום, כולל מבני שכון קבע ועבנים להשלמת לוח העסוקה וההכנסה למתישבים.

תנועת המושבים התנתה נכונותה להיות שושבין בטיפול בגרעין, בהסכמת הרשויות המוסמכות להכיר במקום, לתכנון ולפתחו כישוב קבע.

6. בעקבות שיחה עם השר י. גלילי בנ דון הוריקה המחלקה הן לגרעין והן לתנועה שבתנאים הקימים אין כל אפשרות לקבל החלטה בדבר הקמת ישוב קבע בנחל-ים.

קיימת נכונות להעמיד לרשות הגרעין את המתקנים הקימים בנחל-ים, ובמידת הצורך אף לסדר מבלי לקבל התחיבויות נוספות לשנה ארוך.

2/.

[illegible]

7. הערכתנו היא :-

7.1 שגרעין בהיקף של 10 - 15 דייגים יהיה מוכן לקבל את התנאים שהוצעו ע"י המחלקה ולהאחז במקום בהתאם.

7.2 תנועת המושבים לא תקבל על עצמה בתנאים אלה הטמול בישוב.

7.3 קיום הישוב במתכונת המוצעת יחייב השארת מחלקת נחל בסקום בתנאי מחלקת משק או כל סדור אחר.

ב ב ר כ ה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

העתק:
השו' י. גלילי
ד"ר ר. ויץ

1. [illegible]

1.1 [illegible]

2.1 [illegible]

2.1 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ד' בחשון תשל"ב
12.10.72

לכבוד
מר י. יחלום, ראש
אגף הנוער והנח"ל
משרד הבטחון.

א.נ.,

הנדון: נחל-ים
למכתבך אל מח אלוף גזית מיום 11.10.72.

בהמשך לשיחתנו מהיום בהשתתפות מר א. נחמקין.

הרינו מציעים דחית הדיון בנורם המוצע עד לאחר בקורנו המתוכנן בנחל - ים ובסיום דרכי פעולתנו המשותפת בהתחזות במצי השנת הקרובה.

נראה מתוך השיחה כי עמדותינו קרובות מאד והדברים ניתנים לסכום.

ב ר כ ה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

העתק: מר א. נחמקין, מזכ"ל הנועת מושבי העובדים.
מר י. איגס
חבל הנגב
מר י. שביא, לשכת השר י. גלילי.

משרד הבטחון אגף הנוער והנח"ל

ב' בחשון תשל"ג
11 באוקטובר 1972
2694/4/ב

<u>הנ"ל עלסה גזית- מחנה העבודות בשטחים</u>

מנהל מחלקת התישבות - הסומה"י - מר ימיאל אדמוני
משרד החקלאות - מר לנדאו
מפקד מקור הנח"ל - אל"מ אשר דר
הנהלת המושבים - אריק נחמקין

הנדון: <u>הבנות נח"ל-ים</u>
שלך גב-2516 מ-10 אוג' 72

אבקשך לזמן בהיפות דיון, בהשתתפות הגורמים הנוגעים בדבר, על-מנת להבטיח בצורה סעיף 4ד' בהסכם הנ"ל.

בתנאים הקיימים אין מקום להמשך קיומה של ההאחזות.

במידה וימצאו 15-10 אנשים "משוגעים לדבר", שיסכימו לקחת על עצמם בסיון שיהיה שנה - שנתיים, מבלי להתחייב מראש להקים במקום יישוב של קבע וזאת בתנאים שהסוכרות המיישבים יתנו אמצעים ביד רחבה, בבת אחת, ולא בשיטת "המשטלף" - יש יסוד להניח שאפשר להגיע לפשרות סופיות שיקבעו את עתיד המקום.

קבוצת אזרחים זו, אם רבוי "להאמיר" לתנועה המושבים, אשר תלוות את הבסיון שלה תקומה זו כבלי שזה יחייב את התנועה או את הקבוצה מעבר להקומה הבסיון.

מובן כאליו שגראה עצמנו שותפים פלאים לגבי עזרה אפשרית למען הצלחת הבסוי.

ב ב ר כ ה,
יוסף
יוסף יהלום
ראש האגף

העתק: שר הבטחון
✓ השר גלילי
עוזר שר הבטחון
אלוף מקור הדרום

[illegible]

[illegible]

[illegible]

23/XI

חבר,

בשביל שלמדתי כי נשאל
לשבת אותם כי אבדו שם
בדרום.

בודאי שלכם לא יהיה אותם
מרגש לשבת ויבקשו לעבוד
בשטח רחוק מכם.

בברכה,

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
המחלקה להתישבות חקלאית

בתשובה נא להזכיר:
אגף .....
מספר .....

המען הטלגרפי: "JEVAGENCY"
CODE: BENTLEY

טלפון TEL. 258211 — ת. ד. P. O. B. 7053
רח' קפלן 17 הקריה
17, KAPLAN ST. HAKIRIA

תל-אביב, יב' חשון תשל"א

11.11.1970

לכבוד
מר י. גלילי, שר
משרד ראש הממשלה
ירושלים

א.נ.,

הנדון: נחל - ים

ועדת המשק ומזכירות הקבוץ המאוחד החליטו בדבר הסתלקות התנועה מאחריות להאחזות הנ"ל.

ערעור שלנו בפני הפורום הנ"ל לא התקבל.

בתוקף הסדר עם הנח"ל ימשיך הקבוץ המאוחד להחזיק גרעינים משלו בהאחזות עד אפריל 1971, ובמועד זה עומד להסתלק מאחריותו.

מאחר ואנו רואים התפתחות זו בדאגה רבה, עד כדי חשש לעצם קיומה של ההאחזות, הרינו מציעים כי תזמן את נציגי מזכירות הקבוץ המאוחד ואותנו לדיון בהחלטה.

בברכה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

ס. 2483 - 10000 - 5.69

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ירושלים, יד' בחשון תש"ל
26 באוקטובר 1969

לכבוד
מר צ. דינשטיין
סגן שר האוצר
ה א ו צ ר
ירושלים

א.נ.,

הנדון: תחנת דלק בנ"חל-ים

בתאריך 20.7.69 הועברו אליך פרטים הנוגעים לתחנת דלק בנ"חל-ים.

סגן ראש הממשלה נקשבי לבוד באיזו מידה סופל עניינם של נ"חל-ים - הוצאת התוצה מפול התחבות.

בכבוד רב

אורי מהרן
יועץ לסגן ראש הממשלה לתפקידים מיוחדים
העתק לא במקור: הח' עמיקם סלוט - ועדת המשק של הקבוץ המאוחד
הח' מוביה חן-גור -נח"ל ים.

ISRAEL TRANSPORT COOPERATIVE SOCIETY Ltd. אגודה שתופית לתחבורה בישראל בע"מ

EGGED

HEAD OFFICE: המשרד הראשי:
TEL-AVIV, FIN STREET 3, P.O.B. 91, TEL. 37711 תל־אביב, רחוב פין 3, ת.ד. 91, טלפון
NORTHERN OFFICE: המשרד בצפון:
HAIFA, HAAZMAUT ST. 104, P.O.B. 761, TEL. 523231 חיפה, דרך העצמאות 104, ת.ד. 761, טלפון

Department — אגף / מחלקה	Date — תאריך	Office — המשרד	our ref. — בתשובה נא להזכיר: מספר מס'
תנועה	16.9.69	ת"א	1-3000

לשכת סגן ראש הממשלה
המרכז לקליטת העליה
24. IX. 1969
הכל

לכבוד
מר אורי טהון
יועץ השר לתפקידים מיוחדים
לשכת סגן ראש הממשלה
ירושלים.

א.נ.,

הנדון: קו סיורים - נחל ים.

בהמשך למכתבנו מ- 21.8.69 ובתשובה למכתבך מ- 28.8.69 בנושא הנ"ל הרינו מתכבדים להודיעך:-

הטיולים לאל עריש בוטלו, מסיבה בטחונית ע"י ועדת המסלולים של משרד התיירות ולכן אין גם אפשרות לבצע את הסיור לנחל ים.

עם סלילת כביש בלוזה טסה, יעברו השרותים שלנו חזרה מדי יום ביומו בנחל ים.

בכבוד רב,

אלי בתים
אגף התנועה

מפ/45/שא

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ירושלים, יד' אלול תשכ"ט
28 באוגוסט 69
תיק: ג-1 נ.ס.

לכבוד
מר י. מלי
מנהל התחבורה "אגד"
"בית אגד"
דרך פתח-תקוה
תל-אביב

הנדון: קו סיורים - נחל ים

הריני מאשר בתודה קבלת מכתבך מיום 21.8.69.

רוצה אני לקוות כי הסכוי להפעלת קו האוטובוס
דצופת עזה - אל עריש - נחל ים, אכן יתגשם
בהקדם האפשרי.

בכבוד רב
אורי טהון
יועץ לסגן ראש הממשלה לתפקידים מיוחדים

"EGGED" Israel Transport Cooperative Society Ltd. "אגד" אגודה שתופית לתחבורה בישראל בע"מ

HEAD OFFICE: BET „EGGED", TEL-AVIV
142, DERECH PETAH-TIQWA P.O.B. 28091, TEL. 255222 - 251333
NORTHERN OFFICE:
HAIFA, HAAZMAUT ST. 104, P.O.B. 761, TEL. 523231

המשרד הראשי: בית „אגד", תל־אביב
דרך פתח־תקוה 142, ת.ד. 28091, טלפון 251333 - 255222
המשרד בצפון:
חיפה, דרך העצמאות 104, ת.ד. 761, טלפון 523231

Department – מחלקה/אגף	Date – תאריך	Office – המשרד	our ref. – בתשובה נא להזכיר: מספר מס'
תנועה	21.8.69	ת"א	1-3000

לכבוד
מר אורי טהון
יועץ השר לתפקידים מיוחדים
לשכת סגן ראש הממשלה
ירושלים.

א.נ.,

הנדון: קו סיורים - נחל ים.

אנו מאשרים את מכתבך בנדון, מיום 15.8.69 והננו להודיעך שרשמנו לפנינו את תכנו.

אנו מצרפים לאפשרויות לקשור את נחל ים לקוי - שרות שלנו והראשונה שתופיע תנוצל ברצון על ידינו. לפי מיטב ידיעותינו, אשר בודאי לא נעלמו גם ממך, קיים סיכוי רציני שהענין יתגשם בקרוב.

בכבוד רב,
ובברכה שגה סגנה

„אגד" בע"מ
מנהל התנועה

נס/45/שא

Dear

or were only

very our designed arranged

then day the needed

e r r a g é e.

N.C.,

Here: or arranged - end eg.

We answer on copy copy, area 09.8.21 later thereby around

decent on next.

We arrangement decent on end to date - area also remaining

others need only of free. For dear frequent, our arrar to

letter to day, area area rate under; enzwo date.

Ecart rz.

recent wer area

KE/45/03

ירושלים, א' באלול תשכ"ט
15 באוגוסט 1969

לכבוד
מר י. מלי
מנהל התחבורה "אגד"
"בית אגד"
דרך פתח תקוה
תל-אביב

מר מלי היקר,

הנדון: קו סיורים - נחל ים

בהמשך לשיחתנו הטלפונית, ובהתחשב במצב ביישוב נחל ים, הרינו לבקשך לפעול להמשך קו הסיורים רצועת עזה, אל-עריש, נחל-ים.

נודה לך עבור טפול נמרץ לקדום הענין, ונבקשך להודיענו על כך.

בכבוד רב,

אורי טהון
יועץ השר לתפקידים מיוחדים

העתק: נחל ים

סיכום דרך עירות אגד, יונייטד-טורס
שיאדור
אל ארוש, נהל-ים דיר אפעפה והלאה.

נהל יפה

יבאל
עלות בתכנון נהל יפה סולרים
אגד - יונייטד

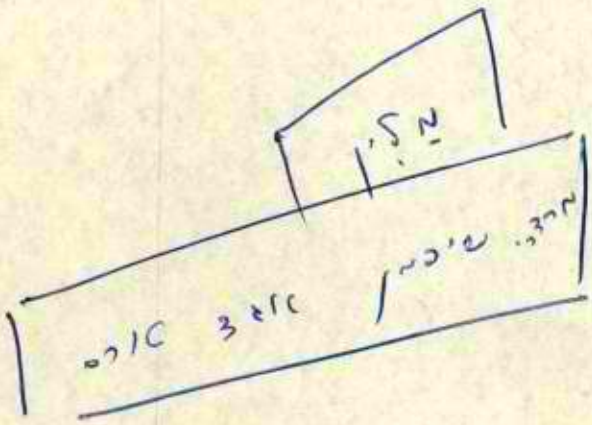

ירושלים, כ"ב בסיון תשכ"ט
8 ביוני 1969

אל: שר התיירות

הנדון: פונדק נחל-ים ליד רמת גרדוויל

בבקרי בצפון סיני שמחתי לראות בהצלתן של המסעדה והמזנון של נחל-ים. אלא, אליה ושני קוצים בה:

א) מאז החמיר מצב הבטחון לאורך תעלת סואץ פסקו כמעט תיירים מלבקר בצפון סיני.

ב) מסתבר, שמשרדי הממשלה מחייבים את המזנון בכל המיסים והיטלים כאילו היה המזנון ממוקם בלב תל-אביב.

שתי בקשות לי אליך:

ראשית לתבוע מחברות התיירות המארגנות טיולים של תיירי חוץ ופנים לערוך בקורים גם בצפון סיני ומשם יוכלו לנסוע בדרך החדשה למפרץ סואץ במקביל לתעלה ומעבר לטווח הארטילריה המצרית.

כמו כן, אבקשך להכיר במפעל כמפעל מאושר ולשחררו ממסים והיטלים על הציוד והמצרכים.

ב ב ר כ ה ,

יגאל אלון

לכבוד
שר התיירות
משרד התיירות
ירושלים

העתק: ראש המחלקה להתישבות, שלמה רענן וייץ.

העתק לא במקור: נחל-ים

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הקיבוץ המאוחד
המזכירות

תל־אביב, 10.7.69 196
רחי סוטין 27, ת. ד. 16040 טל. 245271
כתובת למברקים: המאוחד תל־אביב־יפו

לשכת סגן ראש הממשלה
המשרד לקליטת העליה
14.VII.1969
הכל

לכבוד

דני אגמון

לשכת סגן ראש הממשלה

הנדון: תחנת דלק בנח"ל - ים.

חברת " פז" הקימה תחנה פרטית בנחל-ים, הכוללת שלש משאבות (בנזין 83-91 וסולר). ישנם שלשה מיכלים תת קרקעיים בנפח של 10-15 קוב המיכל, כן הקימה החברה צריפון להחזקת שמנים ומשרדון.

בעית החניה והכבישים אינה מוסדרת.

כדי להפוך את התחנה למסחרית, מתנה חברת "פז" שהתחנה בנחל ים תוצא מ~~התצרכת~~ מיפסון של התחנות, כי הפדיון הצפוי הוא קטן, ואינה מוכנה להפוס מקום של תחנה במקום אחר.

בברכה

עמיקם

מזכירות
הקיבוץ המאוחד
תל־אביב

העתק: סוביה חן גור - נחל ים

מדינת ישראל
משרד החינוך

תאריך: 68.7.01

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

נושא: [illegible] – [illegible].

[illegible] " [illegible] [illegible] [illegible]–[illegible], [illegible] [illegible] (שעות 18-19 [illegible]). [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 21-01 [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] " [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]: [illegible] [illegible] – [illegible]

עיין

ירושלים, ה' באב תשכ"ט
20 ביולי 1969

אל: סגן שר האוצר

בהמשך לשיחתו של סגן ראש הממשלה עמך, בענין תחנת הדלק לנחל-ים, ביקשני סגן ראש הממשלה להעביר אליך את הפרטים הכלולים במכתב הלוטה.

ב ב ר כ ה ,

דני אגמון
עוזר השר

לכבוד
סגן שר האוצר,
משרד האוצר
ירושלים

העתק א במקור: עמיקם סלנט - ועדת המשק של הקבוץ המאוחד.

[illegible]

הרצאה ועדת השרים לענייני בטחון מיום 13.9.67

= = = = = =

ב/87 ההאחזויות בחצי-האי סיני:

השר מ. דיין: את ענין ההאחזויות הוא מהחשובים ביותר, וצריך לבצע זאת ללא דיחוי.

השר מ.ח. שפירא: איניבין מה נוגע ענין זה לועדה זו?

השר מ. דיין: ראשית, זה ענין פורמלי.

רה"מ ל. אשכול: הכוונה לחווה בסיני ולדייג ~~[illegible]~~, בסבהת אל ברדוויל. ראינו שם, בביקורנו, סירות יפות מאד ושלושה ערבים, הגרים בביקתה, והם השומרים על המקום. היה שם יוחאי שלנו, וזו מין "חתיכת" ימה שהיא נפרדת מהים על ידי כך, שנערמה ערימת חול במקום במשך שנים רבות, והפרידה את הימה מהים. יש שם דגים רבים.

שמעתי שהכוונה להקים שם חווה. בחורי בית הספר לדייג מאכמורת ישבו שם וידוגו דגים. זו תהיה האחזות נח"ל.

השר מ. דיין: (מראה שקף). ישנה תעלת סואץ והגבול והמקום נמצא בחצי הדרך בין אל-עריש ותעלת-סואץ. יש שם מין אגם מלאכותי, ובאחד המקומות או בחלק הצפוני או הדרומי, ליד הכביש עצמו, או בחלק הצפוני או הדרומי של האגם הכוונה להקים האחזות נח"ל לדייג, והם ידוגו את הדגים שם. זה בא בנוסף להאחזות שניה, שתהיה בחווה באל-עריש. תהיינה שתי האחזויות בשטח זה כולו, הסלעי והמדברי, האחזות אחת של דייג, והאחת - חקלאית.

רה"מ ל. אשכול: אני מציע להחליט היום על שני דברים אלה: על המנגן יש חומר ונשמע על כך הרצאה. עובדים שם אנשי המדבר, בדווים וכו'.

החווה באל-עריש , עוד נאצר בזמנו החל להקימה. גם אם רוצים ליישב שם ערבים - יש שם מטעים טובים ורעים ועוד, ואפשר ללמוד גם מזה הרבה על חנאי מדבר.

השר ז. ארן: זה קלף שאפשר להשתמש בו.

רה"מ ל. אשכול: ביחוד מדובר כאן בהאחזות, וכדאי לעשותה דוקא במקום הזה.

השר י. אלון: בעדת השרים שעסקה בענין הגולן ובענין זה, העלה אלוף פיקוד דרום הצעה, להקים האחזות או שתיים בין רפיח ואל-עריש, כי השטח שם פתוח. האדמה לא רעה ואין שם כמעט צבא שלנו.

רה"מ ל. אשכול: אין שם טיפת מים אחת.

השר י. אלון: אין בעיה להעביר לשם מים, וזה קרוב לגבול.

רה"מ ל. אשכול: עזה גוועת כבר ממחסור במים.

השר י. אלון: זה בשבילנו, מדובר בבחורים שלנו.
נשאיר לועדה שתבדוק זאת.

רה"מ ל. אשכול: להיום - מספיק לנו לדון בענינים אלה.

החלטים

לאשר שהי היאחזויות נה"ל: האחת בחווה החקלאית באל-עריש והשנייה - בברדוויל, לפיתוח הדיג בטקום.

./.

השר ז. ארן: המטרה אינה כל כך הדגים כמו ההאחזות.

השר מ. דיין: אף כי זה אחד המקורות העשירים ביותר באזור לדגים, ואם נעשה זאת אנו - לא יעשו זאת המצרים והאחרים.

השר מ. קול: אני תומך בהצעה.

השר מ.ח. שפירא: יש שם בנינים או צריך להקימם?

רה"מ ל. אשכול: אין שם בנינים. ברור שמישהו יבקש תכנית כספית לענין. לא יורדים שם גשמים רבים במשך השנה, ולא קר שם במיוחד. צריך להקים שם בתים מפריקס.

אם תקום החוה בצפון - ישבו שם 7-8 חדשים במשך השנה. אם בדרום - ליד הכביש - יוכלו לשבת שם במשך כל השנה, כי יש שם פחות סערות ואפשר לשהות במקום כל חדשי השנה.

השר ז. ארן: כולנו ב עד.

השר י. ברזילי: אם המטרה שלא יבואו לשם אחרים - לנצל מה שאפשר - אני מבין זאת. אך מבין אני שאין מחליטים בזה שום החלטות אחרות.

השר מ. דיין: אם יצטרכו פנות פעם את סיני - הקושי לפנות דייגים אלה יהיה קטן יותר מאשר פינוי בסיס צבאי בביר גפגפה, למשל.

השר ז. ורהפטיג: אין לי שאלות לגבי ענין ההאחזות של הדייג: זה צריך להעשות, כי אחרת לא ייעשה הדבר.

יש לי ספקות לגבי אל-עריש: אנו הרי חושבים על תכנית לגבי הפליטים. אני מניח שראש הממשלה עובד עם ועדתו בנידון ויבוא בהצעה על תכנית כוללת. היות ותכנית הפליטים, כפי שדובר בה, מטרתה להעביר את פליטי עזה או חלק גדול מהם לאל-עריש ולשם כך לערוך תכנית כוללת. והשאלה היא עד כמה זה עלול להתנגש באותה תכנית.

לכן, איני יודע אם זה נכלל בתכנית הפרופסורים של ראש הממשלה בנושא זה, או לאו.

הערה שניה: אני ב עד הפעלת כל המכרות בסיני, אם לא על ידי עבודת-יהודים, כי דרושה שם עבודה זולה, הרי על ידי ערבים מעזה. אם צריכים אנו להחזיק את סיני לעולם או אפילו לזמן רב, צריך להפעיל כל מה שיש שם תחת תעסוקה לערבים.